

POSTOJNSKI PREPIH

MAJ 2019 96 LETNIK 13

OBČINA
POSTOJNA

Pred fotografski aparat smo postavili Naj prostovoljke lanskega leta. Anita Cvijanović je prejela priznanje za delo z begunci in s starejšimi občani, Petra Buletinac za pomoč otrokom, starejšim in ljudem s posebnimi potrebami. Karin Antunović, Anastasia Jocić, Ana Šaula, Nina Filipčič, Anita Cvijanović, Tea Stojkovski, Marija Trošt, Mia Žigman in Anja Štremfelj (slednja se podelitve priznanj in fotografiranja zaradi drugih obveznosti ni mogla udeležiti) pa kot mediatorska prostovoljska skupina rešujejo medvrstniške težave na OŠ Antona Globočnika. Ta dekleta skupaj z drugimi srčnimi vrstniki vzbujajo upanje, da bo naša skupnost tudi v prihodnje ohranjala čut za sočloveka.

Sladko-grenki maj

V letošnjem maju smo obeležili visoko okroglo obletnico pridobitve mestnih pravic Postojne. Mesto je za 110. rojstni dan dobilo novega častnega občana Darka Bizjaka, drugo darilo pa je bila enkratna uprizoritev spevoigre Miroslava Vilharja Jamska Ivanka. Nastop, ki je bil v večji meri plod truda domačih umetnikov, je vsekakor vreden ogleda, med drugim pa dokaz, da je naša občina imela in še vedno ima velik potencial na kulturnem področju.

Mesec maj je bil večinoma poln lepih novic. Občina Postojna je že drugič postala Prostovoljcem prijazno mesto. Le dan kasneje smo na še eni lepi prireditvi dobili 'naj prostovoljce' naše občine. Veseli me, da je prostovoljstvo tudi v naših krajih doma in da se za to plemenito službo potegujejo že najmlajši, s čimer prostovoljstvo postaja njihov način življenja.

Seveda pa mesec maj ni minil brez utrinkov s Počka. Potem ko na eni strani raziskovalci bolj ali manj uspešno iščejo rezervni vodni vir za naše območje, se na drugi strani še vedno trudimo, da bi v najboljši kondiciji ohranili obstoječega. Študija, ki je bila predstavljena pred dnevi, pravi, da je ob doslednem izvajanju zaščitnih ukrepov na Počku tveganje za onesnaženje vode sprejemljivo. Vsem nam pa se porajajo različna vprašanja. Kaj če zaščitni ukrepi ne bodo dosledno izvajani? Kaj če se pripeti hujša nesreča - razlitje? Kako bomo zaščitili našo pitno vodo?

Vprašanj je veliko. In na žalost nanje v večji meri nimamo odgovora. Zato na Občini še vedno pospešeno delamo na Zakonu o zaščiti vodnega zajetja Malni, ki ga bo konec meseca na seji obravnaval tudi občinski svet. S tem bomo z naše strani naredili največ, kar lahko, da zaščitimo naše največje bogastvo, ki je včasih kar preveč samoumevno – pitno vodo.

Večkrat smo že poudarili, da imamo lepe kraje. Vemo, da tu živimo dobri ljudje. Vsi skupaj in vsak posebej se moramo truditi, da bo tako ostalo še dolgo.

Vse dobro,

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

tema meseca:

Bogastvo drugačnosti

tu živimo:

KS Šmihel pod Nanosom

na obisku:

Irena Vatovec

Na naslovnici: Karin Antunović, Anastasia Jocić, Ana Šaula, Nina Filipičič, Anita Cvijanović, Petra Buletinac, Tea Stojkovski, Marija Trošt in Mia Žigman, Naj prostovoljke 2019; fotografija: Valter Leban.

POSTOJNSKI PREPIH Postojnski prepilj je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov.

• Postojna, maj 2019, leto izdaje 13, številka 96
• Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepilj, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepilj@postojna.si • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298 • Postojnski prepilj (Online) ISSN 2536-3905 • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel • Uredniški odbor: Alenka Čuk, Gabriela Brovč, Mateja Jordan, Marino Samsa • Urednica občinskih in oglasnih strani: Marina Rebec • Lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Grafični prelom: Rudolf Z. d. o. o. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6.400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Če je že kdo vznemirjeno čakal na pregovorno najlepši mesec pomladi, potem jih je bilo gotovo največ med mladimi, ki zapuščajo srednješolske klopi. Kako lepo jih je bilo videti in slišati 17. maja, ko je ubrano odmeval njihov vedno znova radostni in vznoseni *Gaudeamus igitur*. Točno ob 12. uri je na tradicionalni maturantski paradi v prestolnici in po vsej Slovenji na trgih in ulicah mest na tisoče mladih sinhrono zaplesalo Straussovo četvorko iz operete *Netopir* in s tem obeležilo konec srednje šole. Že od leta 2001 maturanti iz vseh regij Slovenije podirajo rekorde in ostajajo s tem zapisani tudi v Guinnessovi knjigi rekordov. Dogodek je tako kmalu postal tudi mednaroden. Letos so se že devetnajstič zavrtili v ples, ki ga ne bodo pozabili. Tako veselo in sončno je bilo tudi v središču Postojne, ko smo spet z najboljšimi željami pospremili več kot 270 letošnjih maturantov naših šol – vse tiste nadobudne mlade, ki jih čakajo najprej 'zrelotni izpit', nato zaslužene počitnice, jeseni pa vstop v novo poglavje življenja.

Časi in mladi se z leti spreminjajo, pa tudi šola in z njo matura sta postali drugačni kot v prejšnjem stoletju. Le kakšne skrbi je mladim prinašala matura takrat? Minilo je več kot šest desetletij, ko sta Slovence razveseljevala simpatična črno-bela filma, pravzaprav romantični komediji *Vesna* in *Ne čakaj na maj*. Slednjega smo si zapomnili po istoimenski pesmi izpod peresa Franeta Milčinskega Ježka in skladatelja Boruta Lesjaka. Ta popevčica še danes ni čisto pozabljena, saj iskrivo opeva takratno mladost in ljubezen. Oba filma sta se s svojo pristno radoživostjo toplo zapisala v srca mnogih generacij in še danes ju je kdaj prijetno pogledati.

Naša mladina. Večkrat razmišljam o njej. Najpogosteje, ko poslušam starejše ljudi, ki vijejo roke v zaskrbljenosti, kaj bo z njo. Toda večina mladih živi podobno, kot smo živeli mi v njihovih letih. Kljub zaskrbljenosti starejših so polni energije, vedoželjnosti, zagnanosti, zaletavosti, pozitivnih konotacij vseh vrst in v iskanju poti za lastno uveljavljanje. Naša mladina

ima podobne vrednote kot mi: prevevajo jo ustvarjalnost, čut za pravičnost in človečnost ter spoštovanje tradicionalnega vrednostnega sistema. Ni ji vseeno, v kakšni družbi živi, prepoznava načela človekovega sožitja z naravo in je odprta za napredek, umetnost in pozitivno družbeno klimo. Tako kot smo mi leteli na krilih radoznalosti, zaletavosti in neobrzdani, hrepenenj po eksperimentih, leti novim izkušnjam naproti tudi današnja mladina. In tako kot mi se uči in zori ob novih izkušnjah pa tudi napakah. Vsak človek se namreč izoblikuje v zrelo osebnost le na osnovi lastnih izkušenj. Sprašujemo se, ali so mladi danes preveč odvisni od sodobne tehnologije. Vprašanje je torej, ali so sužnji sodobne tehnike ali ne, kdo komu služi – oni tehniki ali tehnika njim? Ob tem ne smemo pozabiti, da živijo v času, ki je poln individualizma, kot odgovor na pretekla desetletja kolektivizma mnogih obrazov. Vsi prej ko slej spoznajo, da naj bi tehnika služila njim in počasi se vloga 'sužnja' spreminja v vlogo 'gospodarja'. Tako tudi sami prepoznavajo željo in potrebo po neposrednem stiku z drugim živim bitjem, po dotiku, smehu, gledanju v oči. Ta svet morda celo bolje razumejo, kot ga razumemo starejši, v njem se dobro znajdejo in ga krojijo po meri sodobnega časa. Ko pa začutijo, da jim kaj manjka, imajo vselej možnost in priložnost, da to najdejo v svetu, ki je narejen še 'po starem'.

V vzdušje prebujajoče se pomladi se je po dolgih desetletjih ravno v maju zbudila tudi naša večno mlada *Jamska Ivanka*, prelepa spevoigra. Počastila je spomin na svojega avtorja Miroslava Vilharja in zapela hvalnico častitljivi, 110-letnici podelitve mestnih pravic Postojni. Srednjeveška viteška zgodba pripoveduje o mladosti, ljubezni, junaštvu, pogumu, domoljubju, svobodi, dobroti, razumevanju in strpnosti. In verjeli ali ne, čisto vsi so jo pohvalili in tudi mladim je bila všeč, čeprav je prišla iz tistih starih časov.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Občina Postojna.

Bogastvo drugačnosti

Podružnična šola s prilagojenim programom nižjega izobrazbenega standarda in s posebnim programom vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami na Osnovni šoli Miroslava Vilharja Postojna praznuje letos 50 let delovanja. V pol stoletja je prišlo na področju dela z otroki s posebnimi potrebami in v dojemanju drugačnosti do velikih sprememb, a jih šola žal ne dohaja. Denarja za izobraževanje zaposlenih in uvajanje novih pristopov je premalo, prostorski pogoji so vse prej kot idealni. Učitelji in varuhi otrok, ki se za drugačnost niso odločili sami, pa se vseeno trudijo, da bi jih njihove posebnosti v življenju čim manj bremenile in motile. Po zaključeni osnovni šoli (ali že med njo) najdejo sprejetost in vsa potrebno pomoč v organizacijah, kot sta društvi ŠENT in Sožitje ali v Varstveno-delovnem centru.

Šolo obiskuje trenutno 54 učencev. 20 jih je v treh oddelkih vključenih v poseben program vzgoje in izobraževanja (PPVI). Učenci ga lahko obiskujejo do 26. leta starosti in se nato (če je le mogoče) vključijo v VDC. Ostali pa se v sklopu petih oddelkov izobražujejo v programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS) in šolanje nadaljujejo v programu nižjega poklicnega izobraževanja. **Alenka Fatur**, vodja podružnične šole s prilagojenim in posebnim programom, ponosno pove, da je kar nekaj učencev tega programa ob pomoči staršev, strokovnih delavcev in z veliko truda zaključilo tudi srednjo šolo. Ob tem poudarja najpomembnejše, da danes samostojno in uspešno opravljajo svoj poklic. »Strokovni delavci smo prav na vsakega posebej ponosni, saj njihovi uspehi dokazujejo tudi kakovost strokovnega dela naše šole.«

Učenci prihajajo iz občin Bloke, Loška dolina, Cerknica, Pivka, Sežana, Divača in Postojna. Kot opazuje Alenka Fatur, njihovo število v zadnjih desetih letih vztrajno narašča. Med razlogi navaja večje generacije in hitrejše odkrivanje otrok s posebnimi potrebami. Vključitev otroka v enega od obeh programov je možna le na podlagi odločbe, ki jo izda pristojna komisija. »V zadnjih letih imamo »prvošolčke« v obeh programih, še pogosteje pa prihajajo k nam učenci različnih starosti in v različnih obdobjih šolskega leta, običajno takrat, ko učenec v »rednem« programu popolnoma odpove in so izčrpane vse možnosti in oblike pomoči.« V okviru podružnice so trenutno zaposleni 20 učiteljev in dva varuha, med njimi 10 specialnih in rehabilitacijskih pedagogov, ostali strokovni delavci so pedagogi, psihologi, športni pedagogi in drugi. Faturje-

va opozarja na težave pri iskanju in zaposlovanju specialnih in rehabilitacijskih pedagogov, saj kandidatov preprosto ni. »Mnogi med njimi se raje odločajo za delo v ustanovah, ki jim nudijo boljše pogoje,« ugotavlja.

Pri delu v posebnih programih je nujen individualni pristop. »Strokovna skupina za vsakogar pripravi individualiziran program. V njem opredeli otrokova močna in šibka področja ter metode in oblike dela z njim. Pogosto se zgodi, da ima učitelj v

srečujejo tudi v okviru društev Sožitje Cerknica in Postojna.

»Način delovanja naše šole se v zadnjih 50 letih ni bistveno spreminjal, čeprav je v tem času prišlo do velikih sprememb tako na področju dela z otroki s posebnimi potrebami kot tudi v odnosu širših lokalnih skupnosti do dojemanja 'drugačnosti',« opazuje Faturjeva. Dodaja, da so pri uvajanju sprememb velike institucije in tiste v večjih mestih v precejšnji prednosti. »Nova znanstvena spo-

Osnovna šola Miroslava Vilharja je 25. aprila v Kulturnem domu Postojna pripravila prireditev ob 50. obletnici delovanja oddelkov prilagojenega in posebnega programa.

razredu šest učencev, vsi se učijo isto vsebino, vsak pa ima drugačen delovni list,« razlaga Alenka Fatur in poudarja, da mora učitelj upoštevati tudi učenčevo predznanje, interese in drugo. Učijo se tudi z igro, gibanjem, v naravi, ob praktičnem delu, brez papirja in svinčnika. Zaradi pouka v dvojnih in trojnih kombinacijah je delo nekoliko okrnjeno, vendar se učitelji trudijo, da je čutnega poučevanja čim več in da so ure zanimive. V različne dejavnosti na šoli se vključujejo tudi starši, nekateri se

znanja, raziskave, primeri dobrih praks itd. na področju dela z otroki s posebnimi potrebami narekujejo uvajanje novih pristopov, metod in oblik dela. Ti so (za šolo) žal pogojeni s (pre)dragimi strokovnimi izobraževanjem zaposlenih ter z ustreznimi materialnimi in prostorskimi pogoji,« obžaluje vodja.

Zato si želijo vsi učenci, njihovi starši in zaposleni v naslednjih petdesetih letih na tem področju večjih sprememb. »Predvsem je nujna ureditev

ustreznih prostorov (za celotno družnico), saj bodo našim učencem omogočili vse tisto, kar zaradi svojih individualnih potreb v procesu vzgoje in izobraževanja potrebujejo, oziroma jim ne nazadnje kot enakopravnim članom te družbe tudi pripada.«

Društvo Sožitje

Precej učencev OŠ s prilagojenim programom se že v predšolski dobi vključuje v postojnsko Društvo Sožitje, eno od 52 društev v Zvezi društev za pomoč osebam z motnjo v duševnem razvoju. V njem so tudi odrasli z omenjeno motnjo in prostovoljci, dobrodošli pa so tudi njihovi družinski člani, prijatelji in znanci. Članom z razvojno motnjo nudijo različne programe. »To so klubske dejavnosti – kot na primer kuhanje, računalništvo, izdelovanje nakita ... in potekajo v našem Lojzkinem domu – hiši, ki jo je društvu podarila mama ene od članic. Skupaj hodimo na izlete in ob koncu tedna na seminarje s predavanji za svojce in z druženjem, pripravljamo skupna praznovanja, piknike, organiziramo predavanja za starše in podobno,« je pojasnila **predsednica Marjetica Mahne**. »Družinam, ki imajo člana z motnjo v razvoju, pa pomagamo z nasveti in izobraževanjem ter jih seznanjamo z zakonodajo, ki določa njihove pravice.«

V društvu je zdaj 87 članov, od tega 39 z razvojno motnjo. Z njimi se ukvarjajo izključno prostovoljci – to so večinoma osebe z izobrazbo vzgojiteljic, varuhinj, defektologov, psihologov in pravnikov.

Varstveno-delovni center

Varstveno-delovni center (VDC) Postojna je javni socialnovarstveni zavod, ki opravlja tako institucionalno varstvo kot naloge vodenja in varstva za duševno in telesno prizadete odrasle ter jim nudi zaposlitev pod posebnimi pogoji. V VDC se prostovoljno vključujejo osebe s statusom invalida. Postojnska enota (trenutno šteje 26 oseb) je namenjena tudi posameznikom iz Občine Pivka, dobrodošli pa so tudi prebivalci drugih občin.

Program se izvaja vsak dan med 7. in 15. uro. Vsak delovni dan od 15. ure do 7. ure naslednjega dne pa je v stanovanjski skupini organizirano institucionalno varstvo. Tam stanujejo posamezniki, vključeni v program vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji in nimajo možnosti bivanja doma. Ob prostih dnevih deluje skupina 24 ur dnevno.

Z integracijo, s socializacijo in s pravico do izbire uporabnikom prijaznega pomagajo izoblikovati pozitivno samopodobo. To uresničujejo tudi z delom in druge vrste ustvarjalnosti. V VDC-ju opravljajo varovanci razna enostavna kooperantska dela in ustvarjajo lastne izdelke, zanimive tudi za prodajo. Zaslужek porabijo za različne dejavnosti, ki jih oblikujejo po željah uporabnikov. Športne, izobraževalne, kulturne, rehabilitacijske in različne družbene dejavnosti so pomembne za ohranjanje in razvijanje znanj in sposobnosti, pa tudi za njihovo družbeno

Pri delu v posebnih programih je nujen individualni pristop.

integracijo, samouresničevanje in kakovost življenja. Pomembna je tudi socialna mreža, ki jo spletejo v zunanjem okolju.

»Ko ne gre več, ko se vse ustavi, se pri nas na Šentu javi«

ŠENT – Slovensko združenje za duševno zdravje – je namenjeno ljudem s težavami v duševnem zdravju ali v trenutni duševni stiski ter njihovim svojcem. Od leta 1993 izvaja programe dnevnega centra, socialne vključenosti in stanovanjskih skupin. V okviru postojnske enote potekata osmo leto programa dnevnega centra (DC) in socialne vključenosti (SV). Od lani delujeta obe skupini v novih, večjih prostorih, ki jim omogočajo večje skupinske aktivnosti.

Osnovni cilj dnevnega centra je vključevanje ranljive skupine oseb v vsakdanje življenje ter pomoč pri doseganju samostojnosti in neodvisnosti. »Ob kakovostnem preživljanju

Šentove skupinske delavnice so namenjene psihosocialni rehabilitaciji, vseživljenjskemu učenju, prostočasnim aktivnostim in funkcionalni okupaciji.

nju prostega časa širijo uporabniki socialno mrežo in izboljšujejo socialne spretnosti, zvišujejo samopodobo in samozavest, ohranjajo in pridobivajo nova znanja, seznanjajo pa se tudi s pravicami. Prepoznavnost DC v lokalnem okolju prispeva k destigmatizaciji, njegovo delovanje vodi k zmanjševanju

hospitalizacij. Program vključuje timsko in skupinsko delo ter delo s posameznikom. Ljudje ga obiskujejo prostovoljno, nekateri prihajajo na določene delavnice, drugi le na individualne pogovore,« pojasnjuje **vodja DC Branka Aleksič**.

Skupinske delavnice so namenjene psihosocialni rehabilitaciji, vseživljenjskemu učenju, prostočasnim aktivnostim in funkcionalni okupaciji. Ta nudi številne možnosti kreativnega izražanja, pri čemer bolj večji prenašajo svoje znanje tudi na ostale. Delujejo po principu reciklaže, saj uporabijo ves material, ki ga imajo na voljo. Uporabniki se veliko pogovarjajo, seveda pa skupaj tudi čistijo in pospravljajo. Brezplačni program je na voljo vsem, ki to želijo. Dnevni center je odprt vsak delavnik od 8. do 15. ure.

DC se povezuje s strokovnimi službami, pa tudi z različnimi inštitucijami, društvi in lokalno skupnostjo. Z dobro voljo in znanji dopolnjujejo program številni prostovoljci. »Bo-

gatijo nas medkulturne in medgeneracijske dejavnosti, izmenjava izkušenj in znanja je pri nas stalnica. Veliko se naučimo od otrok v vrtcu in starostnikov iz doma upokojenec. Ponosni smo na soustvarjanje in aktivno sodelovanje v projektih z lokalno skupnostjo. Povezujemo se in tako rušimo predsodke o duševni bolezni,« poudarja Branka Aleksič. V lanskem letu je bilo v DC vključenih 132 uporabnikov.

Območje, ki ga pokriva DC Postojna, je zelo razpršeno, zato imajo nekateri uporabniki težave s prevozom. »To je dodaten strošek, pogosto so slabe tudi avtobusne povezave. Od občin si zato želimo več poslušanja,« še opozarja Branka Aleksič. Program DC sicer sofinancirajo občine Postojna, Pivka, Cerknica in Loška dolina. ŠENT-ov program socialne vključenosti pa je namenjen podpori in ohranjanju delovnih sposobnosti invalidov. Vanj se vključujejo predvsem osebe s težavami v duševnem zdravju, ki zaradi invalidnosti niso zaposljive. Kot je pojasnila Aleksičeva, imajo kljub temu 6-urno dnevno delovno obveznost. Program, ki trenutno vključuje sedem oseb, predstavlja dopolnitev organizirane skrbi socialnega varstva za odpravo psiholoških in socialnih stisk invalidnih oseb. Cilji programa so motivacija in večja samozavest vključenih, učenje veščin vključevanja v delovno in socialno okolje ter vsaj minimalna ekonomska neodvisnost.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografije: Foto Atelje Postojna, arhiv Šenta.

Poček: občani sprejeli strokovne podlage z nezaupanjem

Predstavniki Ministrstva za obrambo (Mors) in Geološkega zavoda Slovenije so v postojnski vojašnici 17. maja predstavili predstavnikom občine in zainteresirane javnosti dopolnitve strokovnih podlag za nov državni prostorski načrt (DPN) za osrednje vadišče Slovenske vojske Postojna (OSVAD). Domačini so precej kritični ob ugotovitvi, »da je ob doslednem izvajanju zaščitnih ukrepov na Počku tveganje za onesnaženje podzemnih voda sprejemljivo«, saj je pojem »sprejemljivo« zelo ohlapen, na občutljivem krasu pa lahko pride do katastrofe zelo hitro. Predstavitve ni zblížala stališč med predstavniki Občine Postojna in Morsa, ki so dan pred tem sicer razpravljali o obsegu in delovanju vadišča na seji odbora DZ za obrambo. Na konkretne smernice ministrstva čaka tudi ameriška vojska, saj je zaradi omejitev delovanja na Počku zmanjšala aktivnosti na vojaških vajah v Sloveniji.

Omenjeni dokument predstavlja pomembno podlago tako za izdelavo novega DPN kot za dolgo pričakovano uredbo o vodovarstvenem območju za vodonosnike na območju Občin Postojna in Cerknica. Strokovne podlage, ki so jih za Mors pripravili na Geološkem zavodu, naj bi preučile vplive vseh predvidenih posegov, ureditev in vojaških dejavnosti na podzemne vode, ob tem pa opredelile tveganja za onesnaževanje virov pitne vode, zlasti iz izvira Malni. Ugotovitve, ki so prestale tudi revizijo In-

štituta za rudarstvo, geotehnologijo in okolje, pa ne uživajo zaupanja občanov, ki so na predstavitvi želeli izvedeti, kakšno tveganje je še sprejemljivo in kako so do teh zaključkov prišli. Strokovnjaki so zagotovili, da so z jemanjem vzorcev ugotavljali ranljivost tal in možno pronicanje onesnaženih voda v podzemlje ob nizkem in srednjem vodostaju, a občanov to ni pomirilo, saj dvakratno vzorčenje za takšne zaključke ne zadostuje. Strokovne podlage bodo zdaj preučili na direktoratu za vode, ministrstvo

pa bo poskrbelo (če bo treba) za njihovo dopolnitev in kasneje še za študijo celovite presoje vplivov na okolje. **Vodja delovne pogajalske skupine Boštjan Šefic** ocenjuje vprašanja in dvome občanov kot legitimne. Meni, da morajo vse pristojne inštitucije nanje jasno odgovoriti. Šefic še ugotavlja, da komuniciranje z lokalno skupnostjo v preteklosti ni bilo zadostno.

Na seji odbora za obrambo pa je bilo slišati tudi dvome o ustreznosti rezultatov monitoringa, ki ga je v preteklih letih izvajalo podjetje Erico. Rezultati niso potrdili preseganja mejnih vrednosti onesnaženja pitne vode, čeprav je monitoring pokazal povečano vsebnost nekaterih kovin v tleh. Po mnenju predstavnikov **Civilne iniciative (CI) Postojna** se vzorci na najbolj problematičnih območjih niso niti odvzeli. Člani CI so opozorili še na nekatere druge težave, ki jih imajo prebivalci in lastniki parcel na Počku. Ti v času vaj med drugim nimajo dostopa do svojih parcel.

Župan Igor Marentič je še enkrat poudaril, da je območje Počka premajhno za tako obsežne vaje

v neposredni bližini naselij, in se zavzel vsaj za zmanjšanje obsega vaj – te naj bi po napovedih potekale letos kar 218 dni. **Podžupan Andrej Poljšak** je opozoril, da ni bila opravljena analiza hrupa v času vaj. Za zaprtje vadišča se je od poslancev edini zavzel **Matej T. Vatovec iz Levice, postojnski poslanec Robert Pavšič iz LMŠ** pa je poudaril pravico do zaščite vodnega vira in predlagal sprejetje zakona o Počku, ki bi urejal vsa odprta vprašanja. Odbor je ob zaključku seje pozval Mors, naj poravnava vse finančne obveznosti do Občine Postojna in izbere izvajalca novega monitoringa za območje Počka. Vladi je naložil preveritev alternativnih vodnih virov na območju, delovni skupini pa pozval, naj razrešita vsa odprta vprašanja. **Minister za obrambo Karel Erjavec** je ob tem znova poudaril, da je treba najti ravnotežje med zagotavljanjem pogojev za vojaško usposabljanje in željami prebivalcev. Glede Američanov na Počku pa je napovedal, da bodo načrtovane vojaške vaje izvedene v skladu s sklenjenimi dogovori.

Mateja Jordan

Za nakup avtobusne postaje se zanima tudi zasebnik

Ena od »črnih točk« v Postojni je tudi propadajoča stavba avtobusne postaje, precej zapuščena in (tudi zato) pogosta tarča vandalov. Zanimarjen objekt moti občane, pa tudi občinsko vodstvo, saj išče rešitev že več let. Potem ko so bili z vodstvom tedanjega lastnika, družbe Avrigo, že zelo blizu dogovora o nakupu, se je ta zaradi združevanja več avtobusnih prevoznikov pod novo blagovno znamko Nomago ponovno odmaknil v prihodnost.

Po besedah postojnskega **župana Igorja Marentiča** ustanavljajo v Nomagu zdaj družbo za nepremičnine in z njo se nameravajo pogovarjati naprej. Po zagotovitvi vodstva bo do prodaje zagotovo prišlo, saj je sama postaja zanje prevelika. Kot so odgovorili, »si v Nomagu in na Občini Postojna prizadevamo status avtobusne postaje urediti na način, ki bi bil dolgoročno smiseln in v interesu meščanov ter uporabnikov javnega potniškega prometa. Verjamemo, da nam bo rešitev uspelo najti, saj obstaja skupni interes za kupoprodajo.«

Vsekakor pa na Občini pričakujejo znižanje zadnje cene 500 tisočakov; toliko ni pripravljen odšteti zanjo niti za zdaj neznan potencialni zasebni partner, ki se po Marentičevih besedah zanima za odkup stavbe. »Ta bi v zgornjem nadstropju uredil apartmaje za oddajo, del prostorov od-

Avtobusna postaja je ena od »črnih točk« v središču Postojne.

dal v najem za restavracijo, pritličje pa prodal Občini, da bi tam uredila pokrito tržnico,« je povedal župan.

Lokacija je po njegovem mnenju idealna, saj se nahaja v samem centru, dostop pa je mogoč z vseh strani tako peš kot z avtomobilom. »Za postajo pa je zemljišče v občinski lasti, kamor bi lahko preselili tudi prodajne hišice izpred Primorke,« še načrtuje Marentič.

Besedilo in fotografija: Mateja Jordan.

110 nastopajočih za 110. obletnico pridobitve mestnih pravic

Slavnostna prireditev ob 110. obletnici podelitve mestnih pravic Postojni je 10. maja izzvenela ob stoječih ovacijah. 110 glasbenikov, pevcev in igralcev iz občin Postojna in Pivka je uprizorilo spevoigro *Jamska Ivanka* Miroslava Vilharja in z mogočnim nastopom navdušilo obiskovalce. Ti so dvorano kulturnega doma Postojna napolnili do zadnjega kotička. Iskreni aplavzi v prvem delu prireditve pa so bili namenjeni Darku Bizjaku za naziv častni občan.

»110 let je obdobje, ko se zamenja generacije. Obdobje, ko mesto dobi novo podobo in tudi Postojna jo je dobila. Ima prenovljeno središče, mesto se širi proti podeželju in mnoge ustanove v občini so svoje prostore poiskale v ljudeh dostopnejših stavbah na obrobju. So pa tudi delčki mesta, ki še vedno ohranjajo zgodovino in pripovedujejo stare zgodbe,« je v svojem nagovoru poudaril župan Igor Marentič. Nato je skupaj s članom olimpijskega komiteja Slovenije Mirom Cerarjem podelil Darku Bizjaku priznanje Častni občan za življenjsko delo na področju športa, dela z mladimi, humanitarnosti in promocije občine Postojna. Darko Bizjak je bil že ob odprtju kegljišča v hotelu Šport leta 1971 med prvimi kegljaškimi navdušenci in v naslednjem letu je že tekmoval v ekipi Kegljškega kluba Proteus. Njegovi uspehi niso ostali neopazni. Kegljaško kariero je od leta 1978 nadaljeval v Ljubljani, postal pa je tudi član reprezentance takratne skupne države in z njo dosegel vidne rezultate. Kar 29 let je bil član slovenske reprezentance in 19 let kapetan moške ekipe, je poudarjeno v utemeljitvi. Darko Bizjak je največje uspehe dosegel s slovensko reprezentanco po letu 1991 – trikrat je postala svetovni prvak, po enkrat pa se je med svetovno elito uvrstila na drugo in tretje mesto. V tem obdobju je posamezno, v kom-

Mogočni nastop združenih kulturnih poustvarjalcev iz postojnske in pivške občine.

binaciji in ekipno dosegel pet svetovnih rekordov. Izstopajo tudi njegovi klubski uspehi. Po letu 1990 se je pridružil nemški ekipi Plankstadt in z njo dosegel državni, evropski in svetovni vrh, dvakrat pa so mu nadelili naziv »najboljši igralec nemške

humanitarnem področju. Darko je še vedno zvest kegljanju – uspešno tekmuje in svoje znanje prenaša na mlade. Častni občan Darko Bizjak je v zahvalnem govoru orisal svoje doživljanje športne poti in se zahvalil vsem, ki so mu stali ob strani.

Darko Bizjak je častni občan. Priznanje sta mu izročila Igor Marentič in Miro Cerar.

(Bundes-) lige«. Na stopničkah je bil več kot 330-krat (osvojil je preko 160 medalj in 170 pokalov). Svoje bogato znanje je posredoval tudi mladim kegljačem in kegljarkam. Za 40-letno delo v kegljaškem športu mu je Športna zveza Postojna podelila leta 2012 priznanje. Olimpijski komitej pa ga je za športne dosežke nagrajil z zlato značko. Cel desetletje je sodeloval tudi pri organizaciji in izvedbi kolesarske dirke okoli Slovenije (DOS). Dve leti je predsedoval Kolesarskemu društvu Notranjc – to je v okviru dirke delovalo tudi na

Nato pa je oder Kulturnega doma Postojna povsem napolnilo 110 nastopajočih glasbenikov, pevcev in igralcev. Pri uprizoritvi prve slovenske spevoigre *Jamska Ivanka* Miroslava Vilharja je pod dirigentsko taktirko Marjana Grdadolnika združilo moči osem pevskih sestavov iz postojnske in pivške občine – **Komor- ni zbor Arima, Košanaški oktet, Mešani pevski zbor Postojna, Moški pevski zbor Pivka, Moška vokalna skupina Zgun – Šmihel, Oktet Bori, Vokalna skupina Goldinar in Vokalna skupina Slavna, solisti –**

sopranistka **Jerneja Sojer Smerdu**, mezzosopranistka **Janja Konestabo**, baritonist **Jure Počkaj** in tenorist **Miran Žitko** (ta je bil tudi glavni organizator), **Orkester Glasbene šole Postojna** ter igralci **Gledališke skupine Ščuka – Janez in Zdenka Kanoni, Cilka Blažon, Anže Renner, Lovro, Tina in Matija Žnidaršič, Marjeta Blažon, Martin Kolar in Franc Petkovšek**. Sodelovali so tudi pianistka **Snježana Pleše Žagar, Maja Batagelj** – avtorica prireditve, scenografije in režije, **Ana Celin Lenarčič** – avtorica orkestracije. Za pripravo orkestra je skrbela **Marinka Kukec Jurič**, sodelovala sta tudi ravnatelj GŠ Postojna **Edvard Popit** in **Silvo Čuk** s tehnično podporo.

Po zamisli Mirana Žitka so se nastopajoči s spevoigro *Jamska Ivanka* poklonili 110. obletnici podelitve mestnih pravic Postojni in 150. obletnici vseslovenskega tabora na Kalcu. Največja nagrada za večmesečne priprave je bil odziv občinstva. Dvorana postojnskega kulturnega doma je namreč spevoigro *Jamska Ivanka* gostila dvakrat v istem dnevu. Zaradi velikega zanimanja so organizatorji pozno popoldne pripravili predpremiero in obiskovalci so tudi ob tej priložnosti povsem napolnili dvorano. Podobno je bilo tudi v Pivki.

Besedilo: Ester Fidel; fotografiji: Foto Atelje Postojna.

Poklon spominom in žrtvam druge svetovne vojne

Na občinski praznik, 23. aprila, je delegacija iz Postojne po tradiciji obiskala nekatera spominska obeležja v Trstu in se poklonila žrtvam vojne, zadnjo nedeljo v aprilu pa je bila spominska slovesnost ob 75. obletnici požiga bencina v Postojnski jami.

V občinski delegaciji so bili svoji žrtev obešenih na ulici Ghenga, člani ZB NOB Postojna, predstavniki Občine in osnovnih ter srednjih šol občine Postojna. Ob 75. obletnici tega tragičnega dogodka (obešenih je bilo namreč štirinajst naših sokrajanov) so pripravili na tržaškem glasbenem konzervatoriju kratek program. Na njem so nastopili **učenci Glasbene šole Postojna**, pevca **Irena Rep** in **Rafael Zorko** ter recitatorka **Ana Horvat**. Po končanem programu se je pridružila predsednica Društva deportirancev v Trstu **Dunja Nanut**. Ta je popeljala udeležence s svojo strokovno razlago najprej do pokopališča sv. Ane, potem pa še do Rižarne – tam so naše zavezne rojake zapirali in jih v krematorijski peči tudi sežigali. V imenu svojcev in članov ZB NOB Postojna se ob tej priložnosti zahvaljujejo gospe Dunji za pripovedi o konkretnih primerih, ki so se dogajali v Rižarni.

V okviru občinskega praznika pa se je zadnjo nedeljo v aprilu odvila tudi spominska slovesnost ob 75. obletnici požiga bencina v Postojnski jami. Zaradi slabega vremena ni bila (tako kot vsako leto) ob spomeniku nad Črno jamo, marveč v prostorih restavracije Pivka jama. Organizatorji se za gostoljubje zahvaljujejo vod-

Spominske slovesnosti ob 75. obletnici požiga bencina v Postojnski jami se je udeležil tudi veleposlanik Republike Poljske v Sloveniji Paweł Czerwiński.

stvu podjetja Pivka jama, d. o. o. Proslave so se udeležili tudi številni praporščaki. Pripravila sta jo Združenje borcev za vrednote NOB Postojna in Krajevna organizacija ZB za vrednote NOB Postojna v sodelovanju z Občino Postojna. Udeležence sta najprej pozdravila predsednica **KO ZB NOB Postojna Katja Vuga** in **župan Občine Postojna Igor Marentič**, sledil je nagovor **Pawła Czerwińskiego, veleposlanika Republike Poljske v Sloveniji** – ta je potem z delegacijo položil **venec k spomeniku poljskemu vojaku T. Sadowskemu**. Slavnostni govor je imel **dr. Martin Premk**, zgodovinar in kustos v Vojaškem muzeju. V svojih mislih in pogledih je večplastno osvetlil preteklost in izpostavil segmente naše zgodovine v 2. svetovni vojni. Realno in kritično je izpostavil tudi sedanjost, saj vse prevečkrat pozablja na temelje in vrednote, na katerih smo Slovenci kot narod obdržali svojo identiteto.

Podpredsednik ZZB Marjan Križman je podelil **zlato plaketo ZZB NOB Slovenije** 94-letnemu

domačinu **Jožetu Hladniku, nekdanjemu partizanu in vezistu za vse zasluge in aktivno delo pri ohranjanju vrednot NOB vsa desetletja**. V kulturnem programu je zapel **Moški pevski zbor Izola** pod vodstvom **Antona Baloha**, z recitacijami sta nastopili **učenki OŠ Antona Globočnika** in z glasbeno točko **Vanda Turk**. Odzvali so se tudi sokrajanji pokojnega udeleženca diverzantske akcije Rudija Bašlja s predstavitevjo odlomka iz knjige Franca Šušteršiča *V objemu podzemlja*. Prebral ga je **Cveto Zgaga** iz Društva Baška dediščina. Z avtorskim recitalom in poezijo pa sta nastopili **Ana Horvat** (na temo požiga bencina) in **Marta Simsič** s pesmijo o svobodi, nastalo po resnični pripovedi njenega očeta.

Organizatorji so pripravili lep program. Zaključila sta ga pesem *Vstajenje Primorske* in prijetno druženje mnogih udeležencev.

Besedilo: Polona Škodič; fotografiji: Foto Atelje Postojna.

Po dežju vedno zadoni godba

Če nas je na predvečer prvega maja skrbelo, kako hladno bo ob kresu in koliko dežja bo padlo, pa se je praznik dela izkazal za čudovit dan. Postojnski godbeniki so ga začeli navsezgodaj in dobro voljo ter glasbo ponesli tudi v vse sosednje vasi. Postojnska godba 1808 je letos dobila nova predsednico in dirigenta. Vse moči imajo zdaj usmerjene v letni koncert, ta bo junija.

Brez tradicionalne prvomajske budnice seveda ne gre. Tudi letos je Postojnska godba 1808 navsezgodaj prebudila Postojno, nato pa pot nadaljevala po bližnjih vaseh; godbeniki so

Godbeniki so se s prvomajsko budnico pomudili tudi v Bukovju.

obiskali tudi Pivčane. Tokrat so se na željo vaščanov ustavili še v Zagorju in Strmcu. Kot vedno so bili zelo lepo sprejeti v Dilcah, iz svojega gnezda je nastop spremljala tudi štorčija. **Nova predsednica godbe Sara Počkar** je pohvalila tudi lep sprejem v Landolu. Postojnska godba 1808 de-

luje zdaj pod taktirko **novega dirigenta Primoža Petoheleba** – člani ga dobro poznajo kot baritonista. Godbeniki lepo vabijo na letni koncert 23. junija.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Marko Markovčič.

Letošnja sezona dogodkov je bila nabita z optimizmom. Tako je izzvenela tudi osrednja prireditev.

Mladi so povedali marsikaj lepega

Zaključena je še ena sezona dogodkov pod imenom **PO-stoj-na živi ulici z mladimi**. Letošnjemu kolažu dogodkov so nadeli naslov **PO-vej mi nekaj lepega**. Istimenska zaključna prireditev je bila 15. maja, dan prej so se mladi v Mladinskem centru Postojna učili prepoznavanja lažnih novic. Na odru postojnskega kulturnega doma so tako ponudili pregled minulega dogajanja in predstavili svojo umetniško žilico.

»Mladi ste naša inspiracija, pri vas črpamo ideje,« so bile besede **Ane Širca**. Njej je Tatjana Hvala predala štafeto vodenja regijskega stičišča nevladnih organizacij Primorsko-notranjske regije BOREO. Ana je skupaj s številnimi nastopajočimi in gosti 15. maja stopila na oder Kulturnega doma Postojna ob zaključni prireditvi **PO-vej mi nekaj lepega**. Če so mladi sami izbrali letošnji naslov, nabit z optimizmom, pa je za scenografijo, scenarij in režijo poskrbela Mateja Premrl. Prireditev bi lahko opisali kot nekakšno sproščeno televizijsko pogovorno oddajo z glasbenimi vložki. Voditeljica **Lara Gašič** in **Luka Malnaršič** sta bila zabavna in sproščena, nastopajoči pa so občinstvu pričarali nasmeh na obrazu. Zapeli so vrtčevski otroci iz pevskega zbora **Črički**, šolarji iz **pevskega zbora osnovne šole Antona Globočnika**, **Vita Jordan** je s **Silvom Čelharjem** predstavila novo skladbo *Malo nad oblaki*, nastopili so **zmagovalci tekmovanja Postojna ima talent**, vse pa zaokrožili **tolkalci iz postojnske glasbene šole**.

Kako ceni prispevke otrok, je povedal tudi **župan Igor Marentič**: »Želje mladih so vedno modre, na

mestu, tudi smešne. Toda večina realne.« Voditeljica sta ga sprva namučila z vprašanji, nato pa mu v podpis prinesla še zavezo; z veseljem jo je podpisal. Postojna tako ostaja otrokom prijazno mesto. Župan še za letos obljublja vzpostavitev sistema izposoje javnih koles, v pripravi je tudi fitness na prostem. Otroci so si zaželeli več zelenih površin in igral, že v aprilu pa so na srečanju vseh slovenskih Otrokom prijaznih UNICEF-ovih mest pohvalili stadion, skate park, pumptrack in še marsikaj. **Tatjana Hvala** je ob robu prireditve izpostavila opazko z aprilskega srečanja, da so pri Otroški opazovalnici Inštituta za socialno varstvo opazili izrazito različne želje otrok iz večjih, mestnih občin v odnosu do želja onih iz manjših – v slednjih so te naravnane zelo socialno.

Ne smemo pozabiti na podelitev naziva naj prostovoljka. Ja, vse nazive so dobila dekleta. V kategoriji do 19 let ga je prejela **Anita Cvijanović** za delo z begunci in s starejšimi občani. V kategoriji od 20 do 29 let pa **Petra Buletinac** za pomoč otrokom, starejšim in ljudem s posebnimi potrebami. Naziv naj prostovoljske skupine so si pri-

služile mediatorke iz osnovne šole Antona Globočnika – te uspešno rešujejo težave in morebitne spore med učenci. Skupino, ki deluje pod mentorstvom **Petre Košnik**, sestavlja osem deklet: **Karin Antunović, Marija Trošt, Anastasia Jocić, Mia Žigman, Ana Šaula, Tea Stojkovski, Anja Štrefelj in Nina Filipčič**. Postojna je resnično mesto prostovoljcev.

Omenimo, da je kar 460 otrok ne-

kaj lepega tudi narisalo. Postojnske vzgojiteljice so iz tega sešile krpanko. To bodo oktobra odnesli v Köln na mednarodno konferenco Otrokom prijaznih mest. Zaključimo pa z lepim županovim sporočilom našim otrokom: »Živimo v okolju, ki je lepo za vzgojo in odraščanje. Uživate v mladosti, ker prehitro mine.«

Besedilo: Jaka Zalar; fotografiji: Valter Leban, arhiv Občine.

Župan Igor Marentič je na Slovenskem dnevu prostovoljstva v Črni na Koroškem v imenu Občine Postojna prevzel priznanje Prostovoljcem prijazna občina.

Pomen prostovoljstva v občini Postojna utrjuje tudi naziv **Prostovoljcem prijazna občina**. Podeljuje ga Slovenska filantropija in občina Postojna ga je letos prejela že drugič. Le dan pred prireditvijo **PO-vej mi nekaj lepega** je **župan Igor Marentič** v imenu občine Postojna prevzel priznanje na prireditvi v Črni na Koroškem. V nagovoru je pohvalil odlično delovanje društev s prostovoljnimi dejavnostmi in poudaril, da je treba vzgajati v duhu prostovoljstva že najmlajše. Tako postane to kasneje njihov način življenja.

Postojnske družbe najzaslužnejše za neto čisti dobiček v regiji

Družbe Primorsko-notranjske regije so poslovale v letu 2018 zelo uspešno. Na ustvarjen neto čisti dobiček regije so najbolj vplivale družbe v občini Postojna, saj so ustvarile tudi največ dodane vrednosti. Sicer pa se družbe v regiji z ustvarjanjem rezerv že pripravljajo na morebitno novo krizo.

Družbe v Primorsko-notranjski regiji so v letu 2018 ustvarile 66,6 milijona evrov neto čistega dobička, kar je za 24 odstotkov več kot leto prej, je na novinarski konferenci postojnske izpostave Ajpesa uvodoma poudarila **vodja izpostave Larisa Benassi**. »Dobiček se konstantno povečuje s primerljivo stopnjo rasti iz preteklih let. Po stopnji rasti dobička se naša regija uvršča na 5. mesto med regijami v Sloveniji,« pravi Benassijeva.

Najzaslužnejše za ta dobiček so po njenih besedah predvsem srednje in velike družbe. Te so s 23 odstotki vseh zaposlenih v regiji ustvarile 30 odstotkov vseh prihodkov in 28 odstotkov neto dodane vrednosti. 26 srednjih družb je skupaj ustvarilo dobro tretjino ali 35 odstotkov vsega neto čistega dobička družb v regiji. Tik za petami so jim velike družbe, ki so v preteklem letu podvojile rezultat. Zaslužne so za drugo tretjino ustvarjenega neto čistega dobička. »Občina Postojna se je po dveh letih premoru ponovno zavihtela na vrh in prehitela družbe iz Ilirske Bistrice in Cerknice. **Družbe v občini Postojna so lani ustvarile 22,5 milijona evrov neto čistega dobička.** Sledijo družbe občine Ilirska Bistrica

(ustvarile so 16,6 milijona evrov neto čistega dobička) in cerkniške (te so leto zaključile z 12,1 milijona evrov dobička). Neto čisti dobiček so zabeležile v letu 2018 vse občine, najmanj družbe v občini Bloke (338 tisoč evrov).

Tudi največ dodane vrednosti – 108 milijonov evrov – je bilo ustvarjene v postojnskih družbah, med področji dejavnosti pa po ustvarjeni dodani vrednosti najbolj izstopa področje predelovalnih dejavnosti. Po besedah Benassijeve v Postojni dobro uspeva tudi podjetništvo.

Izgubarja potegnila rast dobička navzdol

Čisti dobiček nad 500 tisoč evrov je zabeležilo 24 družb (skupaj 43,8 milijona evrov ali 61 odstotkov čistega dobička družb). Čisto izgubo, večjo od 500 tisoč evrov, sta imeli dve družbi, in sicer KP-Plast iz Noverk in Intech-les z Unca. Skupaj sta ustvarili 1,1 milijona evrov izgube, kar predstavlja 22 odstotkov ugotovljene čiste izgube družb v regiji in vpliva na znižanje skupnega dobička regije. Lani je končalo v stečaju 12 družb, med odmevnejšimi sta bila Javor Furnir in Pekarna Postojna.

»Še vedno so paradni konji regijskega gospodarstva predelovalne dejavnosti, in sicer na področjih predelave lesa, gume in plastike ter v proizvodnji kovinskih izdelkov. Med temi družbami je tudi največ izvoznikov,« pojasnjuje vodja postojnske izpostave Ajpesa. Regijsko gospodarstvo je usmerjeno sicer nadpovprečno izvozno, saj ustvari od prodaje na ključnih tujih trgih (to so predvsem države EU) 49 odstotkov prihodkov. Pomembnejši sta še področji trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil ter drugih raznovrstnih poslovnih dejavnosti – skupaj je bilo doseženih 18 milijonov evrov čistega dobička, tj. 25-odstotni delež. »Zaznati je tudi, da družbe financirajo pomemben del svojega poslovanja z lastnimi viri, 49 odstotkov vseh finančnih sredstev predstavlja lastni kapital. Opažamo tudi rahlo povečanje kratkoročnih in dolgoročnih obveznosti, kar pa je posledica povečanega obsega poslovanja,« ugotavlja Benassijeva in dodaja, da glede na dobiček padata dejavnost gostinstva in prometa, rastejo pa gozdarstvo in informacijsko-komunikacijske dejavnosti, kar je razveseljivo.

Podjetja so začela ustvarjati rezerve

Kot vse kaže, so se podjetja iz preteklega leta naučila marsičesa in se že pripravljajo na morebitno novo krizo. Po besedah Benassijeve so se namreč precej povečale postavke rezerv iz dobička. Zadolževanje v regiji je 15-, na ravni države pa 19-odstotno.

Plače zaostajajo za republiškim povprečjem

Primorsko-notranjska regija sodi med manjše in se tako po številu družb, zaposlenih delavcev, neto dodani vrednosti in neto čistem dobičku uvršča med 12 slovenskimi regijami na 11. mesto. Zaostaja tudi po povprečni bruto plači. Ta se je v primerjavi z letom 2017 (znašala je 1.443 evrov) zvišala za 51 evrov, vendar še vedno za 13 odstotkov zaostaja za republiškim povprečjem (to je 1.652 evrov).

Tudi samostojni podjetniki poslovali pozitivno

Samostojni podjetniki so v letu 2018 zaposlovali 1.046 delavcev, kar je 11 odstotkov delavcev, zaposlenih v gospodarstvu v regiji, rezultate pa so povečali v primerjavi z letom prej le za 9 odstotkov. Po besedah Benassijeve oddaja letna poročila iz leta v leto manj samostojnih podjetnikov, saj narašča število normircev. Premoženje podjetnikov se je realno povečalo, povprečna plača pri podjetnikih pa je lani znašala 1044 evrov oz. 64 evrov več kot leto prej.

»Glede na vse podatke, ki smo jih pridobili iz letnih poročil, ocenjujem, da je gospodarstvo regije previdno in posluje uspešno. Pričakujem, da se bo tak trend nadaljeval tudi v tem letu, ampak seveda s kančkom previdnosti in z očesom na naših tujih poslovnih partnerjih, s katerimi poslujemo obsežno,« napoveduje Larisa Benassi.

Blanka Markovič Kocen

OKOLJEVARSTVO

Kje nastaja naša pitna voda?

Društvo Drobnavratnik Postojna je pripravilo drugo soboto v aprilu zanimivo ekskurzijo. Na njej so udeležencem želeli odgovoriti na vprašanje, 'kje in kako nastaja pitna voda', ki priteče iz naših pip? V sodelovanju z Javnim podjetjem Kovod Postojna so jih najprej povabili na ogled Vodarne Malni.

Vodarna nad izvirov Malenščice (v gozdu nad Planinskim poljem) je kraj, kjer zajeto kraško podzemno vodo čistijo in jo pripravljajo za 23.000 uporabnikov pitne vode v občinah Postojna in Pivka. Na ogledu jim je vodja enote Vodovod **Tomaž Fabčić** predstavil tehnološke po-

stopke, s katerimi zagotavljajo neoporečnost pitne vode. Vsi od prvega do zadnjega udeleženca so se čudili celotnemu, obsežnemu ter visoko tehnološkemu sistemu in strukturi inženiringa, ki skrbi za kakovost naše pitne vode praktično vse od zajetja do kozarca. V nadaljevanju ekskurzije so se z odličnim in izkušenim jamskim vodnikom **Zvonkom Samso** spustili še v **Planinsko jamo**. Na približno 500 metrov poti so si med drugim ogledali tudi (v evropskem in svetovnem merilu) največje človeku dostopno podzemno sotočje rek Rak iz Rakovega Škocjana in Pivka iz Postojnskega jamskega sistema. Izvedeli so še mnogo zanimivosti, saj je ta naša največja vodna jama poznana tudi po bogastvu jamskih živali.

Polona Škodič

Krajevne skupnosti v postojnski občini

V dobrih štirih letih smo v Postojnskem prepihu predstavili vsa naselja v občini Postojna. V naslednjih številkah se bomo z rubriko Tu živimo pomudili v vsaki krajevni skupnosti (KS). Predstavili bomo aktualno dogajanje in »žulje«, ki tarejo krajanje, ter načrte in želje za prihodnost. Leta 1964 (pred 55 leti) so bile v skladu s tedanjim družbeno-političnim sistemom ustanovljene krajevne skupnosti. Ves čas so delovale uspešno in potrjevale svojo vlogo. Tudi danes so pomemben del lokalne samouprave, saj najbolje prepoznajo in urejajo vprašanja in probleme, ki jih nosijo posamezni kraji. Struktura krajevnih skupnosti se je z leti občasno spreminjala. Danes jih je v občini Postojna petnajst, pet le z enim naseljem. Med slednjimi je

Prijeten kotiček za utrujene pohodnike.

Liljana Šantelj Vidmar. V preteklem mandatu je bil predsednik **Alojz Premrl**, kar dva mandata pred njim pa **Bojan Jurjevčič**. V vseh mandatih se je vedno dokaj uspešno reševalo vse nastajajoče probleme v KS. Zaradi razporejanja denarnih sredstev, načrtovanja in usklajevanja tekočih del na občinski ravni se določena nedokončana dela skoraj vedno prenesejo v naslednji mandat. V zadnjem desetletju se je v KS uspešno dokončalo vrsto večjih in pomembnih del, še nekaj najpomembnejših pa je na spisku večletnega plana zdajšnjega vodstva. Med opravljenimi deli so občasno ponavljajoča se: vsakoletno urejanje poljskih poti – vedno odvisno od količine za to namenjenega denarja in od narave, ki narekuje obširnost popravil; čiščenje jarkov, urejanje pokopališča in pluzenje cestišča v zimskem času. Med manjšimi opravili izpostavimo urejanje skupnih zelenic. Ta se izvajajo večinoma udarniško, iz blagajne krajevne skupnosti gredo le sredstva za materialne stroške. Med večjimi zaključenimi deli so popravilo poškodovanih in neustreznih meteornih jaškov, preplastitev poti v zgornjem delu vasi, ureditev meteorne kanalizacije v izmeri 70 m v predelu, imenovanem Zelniki, in ureditev razsvetljave z delom zaščitne ograje na športnem igrišču. Na novo je bila izvedena dre-

naža ob severni steni cerkvene stavbe in delno obnovljen podporni zid. Vaščani so seveda zelo zadovoljni s preplastitvijo ceste od središča vasi do Landola, za dodatno varnost je bil postavljen tudi merilec hitrosti na vhodu v vas.

Pričakovanja in želje

V novo sestavljenem svetu KS so si člani porazdelili zadolžitve in na občnem zboru sprejeli plan dela v svojem mandatu. Med primarna izvajalna dela so uvrstili ureditev manjkajoče javne razsvetljave v zgornjem delu vasi, pridobitev vodnega dovoljenja in zemljišča za gradnjo objekta za filtracijo vaškega vodnega zajetja (za te potrebe je bil ustanovljen vodni odbor), nadaljevanje prizadevanja za ureditev dokumentacije in izgradnjo poslovilnega objekta, zaključitev finalnih del na novozgrajenem gasilskem domu ter prenovitev balnišča s postavitvijo lope. Obnoviti bi morali tudi nevarni poškodovani podporni zid pod cerkvijo sv. Mihaela in zasilno stopnice tega kulturnega spomenika. Radi bi zaključili koncesijo za eksploatacijo vaškega kamnoloma in dosegli njegovo zaprtje. Za vsa dela ne bo dovolj finančnih sredstev, zato je nujna prioritarna lista. Med bolj pereče probleme zagotovo spadata ureditev javne kanalizacije in njena priključitev na čistilno napravo, verjetno največji poseg za večino naselij v občini Postojna. Vodstvo KS se zaveda, da se to ne bo zgodilo v bližnji prihodnosti in da bo do takrat nesmiselno načrtovati prepotrebno asfaltno preplastitev v preostalem delu naselja.

V minulih desetletjih so ljudje večino del opravljali prostovoljno, vendar je gotovo treba pohvaliti »udarniško« skupino vaščanov tudi zadnja leta. Gonilna sila skoraj vseh dejavnosti v KS je **PGD Šmihel-Landol**, pod okriljem katerega poteka večina aktivnosti, vključno z mentorsko vzgojo mlajše vaške sekcije in ustvarjanjem občutka lokalne pripadnosti.

Besedilo in fotografiji: Marino Samsa.

Krajevna skupnost Šmihel pod Nanosom

Samostojno obstaja od leta 1973. Prej je bila združena z vasjo Landol; z njo jo še vedno povezuje skupno prostovoljno gasilsko društvo PGD Šmihel-Landol. Šmihel šteje danes okoli 200 prebivalcev z dokaj natančno enakopravno porazdelitvijo med moško in žensko populacijo. Hišnih števil je 66, povprečno gospodinjstvo šteje 2,8 člana. Predšolskih otrok je 10, osnovnošolskih 26, srednješolcev 7. Podatki iz leta 1889 nam povedo, da je takrat živelo v 70 hišah 463 ljudi. Skorajda vso pozitivno razliko izpred 120 let je treba iskati v veliko večjem številu otrok.

V svetu KS v mandatu 2018–22 je po občinskem pravilniku sedem članov – **Jure Lenassi, Leopold Novak, Leopold Premrl, Ida Samsa, Damjan Šantelj, Anica Šturm** in **predsednica**

Podporni zid pod cerkvijo sv. Mihaela in stopnice čakajo obnovo.

Irena Vatovec

Primarijka Irena Vatovec, dr. med., spec. druž. med., letošnja dobitnica zlatega priznanja Občine Postojna, je začela kot mlada zdravnica svojo profesionalno pot na pediatriji postojnskega Zdravstvenega doma, po specializaciji pa kariero nadaljevala kot specialistka družinske medicine. Podiplomskega študija (čeprav je opravila vse izpite) ne namerava dokončati. Zavestno, pravi, saj si je po njenem mnenju »treba znati postaviti prioritete«. Med njenimi je zagotovo tudi odlično vodenje ustanove, ki je po 33 letih resnično postala njen drugi dom, sploh zato, ker v njej preživi veliko več kot le osem ur dnevno. Še posebej velja to zadnjih 18 let, ko je na čelu ustanove in velja ta med slovenskimi za nekakšen unikum.

■ **Zdravstveni dom Postojna je eden redkih slovenskih zdravstvenih zavodov, ki poslujejo pozitivno? Kako kot direktorica komentirate to dejstvo?**

V primerjavi z ostalimi zavodi imamo nekaj prednosti. Naš objekt je velik, zato lahko polovico prostorov oddajamo in iz tega vira vzdržujemo objekt ter ustvarjamo pogoje za delo. Tako nismo odvisni od prihodkov iz zdravstvenega zavarovanja. Poleg tega smo že od začetka usmerjeni precej tržno. Tržimo predvsem laboratorij (tudi za pravne osebe), opravljamo na primer storitve za porodnišnico, naše koncesionarje, pa tudi podjetja iz regije. Tržimo tudi rentgen, predvsem zobni, imamo samoplačniško zobozdravstveno ambulanto, kjer nudimo storitve protetike,

samoplačniško deluje del dermatološke ambulante, zaradi dolgih čakalnih vrst smo samoplačniške storitve ponudili tudi na fizioterapiji. Oblikovali smo dostopne cene, ki jih ljudje lahko plačajo, mi pa z njimi pokrijemo stroške. Če pa upoštevamo samo osnovno zdravstveno dejavnost, ki je plačana z Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, je poslovanje negativno. To uravnotežimo s prihodki na trgu.

■ **Je to, da ste tudi zdravnica, pri menedžerskem delu prednost?**

Mislím, da je v majhnih zavodih ta kombinacija najboljša. Imeti moraš nekaj veselja na menedžerskem področju, pri neposrednem delu s pacienti pa hitreje zaznaš potrebe in hkrati bolje razumeš kolege.

Tako se lažje in hitreje odločaš tudi za spremembe. V velikih zavodih, kjer je dela na direktorskem področju bistveno več, zahteva to tudi več znanja s področja ekonomije. Za zdravstveni dom pomeni kombinacija tudi prihranek, saj lahko opravljam še funkcijo strokovnega vodje (ki bi jo sicer moral kdo drug), hkrati pa je zame pomembno, da imam kontakt s pacienti. Ne bi želela delati samo kot direktorica, saj je moja osnovna dejavnost družinska medicina in jo opravljam z veseljem.

■ **Kako pa vam to glede na zahtevnost obeh funkcij uspeva?**

To zahteva določeno mero odrekarnja. Zdaj, ko sta moji hčeri že odrasli in študirata v Ljubljani, imam ves čas le zase in za službo, zato lažje

usklajujem urnike. En dan v tednu, včasih celo dva delam cel dan, kar je v takem primeru izvedljivo.

■ **Ob prejemu priznanja ste se zahvalili tudi sodelavcem in poudarili, da je dober rezultat delo vseh zaposlenih. Dober vodja skrbi za dobre odnose. Kako vam uspeva to?**

Mislím, da je delo z ljudmi najpomembnejši del dela menedžerja v zdravstvu. Že od začetka se zavedam, da so dobri odnosi osnova za dobro delo. Ker tudi mi delamo z ljudmi, se moramo dobro počutiti na delovnem mestu. Pri nas smo si zastavili pot odkritih odnosov, komuniciranja in hitrega razreševanja konfliktov. Vse, kar gre narobe, sprejemamo kot izziv za skupno rešitev. Politika ni bila nikoli kaznovalna in tudi ne bo, dokler bom v hiši jaz, ampak bolj nagrajevalna. Če gre kaj narobe, se o tem pogovorimo, sprejmemo ukrepe, ne obsojamo in vedno ponudimo pomoč sodelavcu, ki je nekaj naredil drugače, kot bi lahko. Seveda pa pričakujemo, da bo naslednjic ravnal drugače. V vsakem kolektivu je 15 do 20 odstotkov ljudi, s katerimi je težje delati, in nam delavcev, ki niso za naš kolektiv, niso bili korektni ali so vnašali negativno energijo, ni bilo težko odsloviti. Delavci najbolj cenijo enakopravno obravnavo, zato če kaj spremenimo, spremenimo za vse. Smo tudi dovolj zrel kolektiv, da nagrajujemo najboljše. Že več kot 10 let imamo razglasitev najdelavca posamezne enote. Predlaga ga vodja, nagrajujemo tudi najboljše koristne predloge. To je hkrati zgled zaposlenim, kaj lahko vsak naredi, da dosežemo odličnost.

■ **ZD Postojna je tudi učna ustanova, saj že desetletja skrbi za razvoj mladih kadrov. Ob današnji situaciji v zdravstvu zgleda to vizionarsko ...**

Ja, res. Imeli smo srečo, da sem sodelovala na delavnicah s področja splošne medicine, takrat ko še ni bilo katedre družinske medicine. Specialisti so se takrat večinoma izpopolnjevali v bolnišnicah, mi pa smo ocenili, da ta način izobraževanja ni ustrezen, saj je delo

v bolnišnicah popolnoma drugačno. Specialisti se morajo učiti na področju primarnega zdravstva, zanje je zelo pomembno tudi delo mentorjev. Ugotovili smo, da so nujne ustanove, kjer se bodo naši specializanti izobraževali. Takrat je Postojna postala eden prvih učnih centrov v državi. In ker je bilo mogoče dobiti več specializantov kot danes, smo vsa leta imeli po dva ali tri na leto. Vsem sem bila mentorica, dokler nismo vzgojili tudi teh. Glede na to, da sem že dolgo v hiši, je večina zdravnikov mojih specializantov. Zdaj imamo vsako leto vsaj enega na kroženju; ti so običajno iz domačega okolja in večina pri nas tudi ostane.

- **Velik poudarek dajete preventivnim dejavnostim, zdaj tudi v Centru za krepitev zdravja. Nedvomno bi mnogi lahko več naredili za zdravje sami. Kje pa smo najbolj šibki?**

Preventiva je kompleksna zadeva, zato zahteva celosten pristop. Vsak bi na kakšnem področju lahko naredil več – pri naših pacientih je to odnos do telesne dejavnosti. Predvsem je bila bistveno bolj zamenjana pri bolj zreli generaciji. Ta je zdaj začela živeti bolj aktivneje kot včasih, zato se odnos izboljšuje. Drugo je področje prehrane, predvsem pri šolarjih in mladostnikih, ki imajo težave s povečano telesno težo. Osredotočili smo se na ti dve področji, pri odraslih predvsem zaradi preprečevanja bolezni srca in ožilja ter bolezni gibal. Spodbujamo jih, da začnejo s telesno aktivnostjo tudi zaradi večjih obremenitev na delovnih mestih. Pri otrocih se usmerjamo na uravnavanje telesne teže; ta je pogosto povezana tudi s čustveno stabilnostjo, saj pri mladostnikih zaznavamo vedno več čustvenih motenj in depresij. To so v našem okolju največji izzivi.

- **Ne moremo spregledati, da ste sami v odlični formi in tako vzor zaposlenim in pacientom. Kako pa vi skrbite za preventivo?**

Imam srečo, da imam zelo rada gibanje, ki me sprošča, zato se z veseljem lotim vsake dejavnosti, ob kateri se spotim. Zelo rada ho-

dim, in če nimam veliko časa, sta blizu »koča« ali Jelovica, poleti tudi kolesarim. Ker je pomembna tudi sprostitvev, hodim k jogi. Poudarjam pa, da to počnem že od mladosti in to delam z veseljem. Moja druga prednost je, da imam živahno presnovo v genih, zato lahko pojem kakšen krožnik več. Res pa je, da ko sem sita, ne jem več, ne glede na to, kaj je na krožniku – čeprav so nas mame učile drugače. Ustreza mi več obrokov, majhnih in zdravih prigrizkov, pa ne čips, smoki in gazirane pijače, ampak sadje, voda in oreščki. To imam tudi v pisarni vedno pri roki.

- **Zelo aktivni ste tudi na državnem zdravstvenem nivoju, delujete v več projektnih skupinah ... Je mogoč prenos pozitivnih izkušenj iz vašega v druge zavode?**

Trenutno sodelujem v treh skupinah. Dve sta na ministrstvu – ena za reševanje preobremenitev primarnega zdravstvenega varstva na področju organizacije dela, druga pri urejanju novega sistema financiranja zdravstva. Sem tudi v skupini na zdravniški zbornici, v kateri usklajujemo izkušnje. Hkrati poučujem na katedri za družinsko medicino (kjer sem bila dolgo članica razširjenega strokovnega kolegija) organizacijo dela – menedžment v primarnem zdravstvu za specialiste družinske medicine. Ker marsikatero od teh izkušenj uporabljam v našem Zdravstvenem domu, lahko suvereno povem, kaj se glede na omejitve v današnji zakonodaji da in prenašam dobre prakse iz našega v druge domove. Te pa se prenašajo tudi po naših specializantih, ki se zaposlijo kje drugje. V učnem procesu imamo tudi študente zdravstvene nege, sodelujemo s srednjo zdravstveno šolo in vsi ti prenašajo izkušnje naprej, v druga okolja. Dober projekt so naredile tudi naše patronažne sestre. Oblikovale so karton za pacienta na področju paliative in tega zdaj uporabljajo v vseh zdravstvenih domovih. Karkoli dobrega pogruntamo, zelo radi širimo v dobro vseh pacientov.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Larisa Petrič nagrajena za magistrsko delo

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu je sredi aprila podelil nagrade v okviru 17. nagradnega natečaja za diplomska, magistrska in doktorska dela. Med nagrajenci je bila tudi mlada Postojnčanka Larisa Petrič – zaključila je magistrski program Etnologije in kulturne antropologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Za svoje delo *Domači okusi v novih okoljih: kako in zakaj jih iščemo?* je prejela 3. nagrado in priporočilo za objavo raziskovalnih dognanj v obliki znanstvenega članka.

Larisa Petrič je prejela za magistrsko delo 3. nagrado.

Avtorica v nagrajenem delu ugotavlja, kako poznani okusi domačih jedi in prehranskih znamk vzbujajo občutek domačnosti v novih okoljih ter izseljence povezujejo z domovino. »Spraševala sem, kako se Slovenci v tujini spominjajo doma po okusu hrane, katere jedi jih spominjajo nanj, katere domače jedi kuhajo, kako se njihova prehrana spreminja in kje kupujejo sestavine,« je pojasnila. Kot je ugotovila, se med izseljenci v tujini še vedno kuhajo tradicionalno nedeljsko kosilo z nepogrešljivo govejo juho in jedi s kislim zeljem, potico pa v želji po domačih okusih pečejo tudi mlade izseljenke, čeprav se doma morda tega ne bi nikoli lotile. Zaznala je tudi precejšnje hrepenenje po znamkah, ob katerih so izseljenci odraščali; na druge konce sveta odpotuje tudi veliko paketov s hrano, predvsem z mesninami. Sicer pa so Slovenci, kot še kaže raziskava, v tujini zelo iznajdljivi pri iskanju pravih sestavin, a jih je marsikdaj zelo težko dobiti. Ugotovila je, da si predvsem skupine na družabnih omrežjih izmenjujejo informacije o tem, kje se kaj dobi.

Raziskava primerja izkušnje 180 sogovornic iz Avstralije, Kanade in Velike Britanije, pa tudi kulinarčne prakse v starejših izseljenskih skupnostih in med mlajšimi izseljenci. Kot so zapisali v obrazložitvi, »avtorica v nalogi pokaže, da je kulinarika ključni dejavnik ohranjanja in rekonstruiranja spomina na domače okolje, s tem pa tudi etnične identitete v izseljenskih kontekstih. Strokovna komisija je v delu prepoznala izvirnost raziskovalnega vprašanja, ki kljub majhnemu raziskovalnemu vzorcu dobro osvetli vlogo kulinarike v identitetnih procesih in organizaciji stikov z domovino.«

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: osebni arhiv L. Petrič.

Dan odprtih vrat in zbor nabornih vozov

Predstavniki Slovenske vojske in Uprave za obrambo Postojna so na dvorišču vojašnice barona Andreja Čehovina v Postojni pripravili v soboto, 11. maja, že tradicionalna dan odprtih vrat in zbor nabornih vozov.

Iztok Kokošar, vodja Uprave za obrambo Postojna, je poudaril, da Uprava po nekajletni prekinitvi ponovno obuja običaj nabornih vozov in pri tem že štiri leta zgledno sodeluje s Slovensko vojsko, zlasti na njihovi predstavitvi ob dnevu odprtih vrat. Tako se vojaški obvezniki seznanijo z dolžnostmi in s pravicami na najbolj neposreden način; srečajo se z vojaki na domicilnem mestu ter spoznajo njihovo opremo, dejavnosti in življenje. Obenem ohranjajo edinstven stari običaj priprave nabornih vozov.

Letošnji zbor nabornikov in vozov je bil namenjen fantom, rojenim v letu 2001. Zbranih je bilo pet vozov iz Notranjsko-primorske regije. Naborniki iz občine Postojna so prišli z lepo okrašenimi vozovi iz **Planine, Hrenovic in Podgure**. Zbora so se udeležili tudi predstavniki občin, postojnsko je zastopal **župan Igor Marentič**. Vsaka skupina nabornikov je kot nagrado za sodelovanje prejela pršut.

Razigranim nabornikom iz Hrenovic so se pridružila tudi dekleta.

Podpolkovnik Slovenske vojske Valter Ilenič je izrazil zadovoljstvo tudi ob uspelem dnevu odprtih vrat. Obiskalo ga je veliko število osnovnošolcev in odraslih iz vseh Notranjsko-primorskih občin. Slovenska vojska je pripravila bogato vsebino s poudarkom na predstavitvi življenja in dela v vojaškem poklicu. Za obiskovalce je bil najbolj zanimiv in privlačen tehnični prikaz vojaške opreme in oborožitve. Predstavljene so bile vse enote, ki domujejo v postojnski vojašnici. Vsako leto sodelujejo na njem tudi različna društva. Ilenič je še posebej izpostavil sodelovanje Slovenske vojske in dru-

štev ter vpetost vojske v lokalne skupnosti. Prav na dnevu odprtih vrat lahko najbolj spoznajo življenje in delovanje Slovenske vojske. Na teh srečanjih poskrbijo tudi za sproščeno druženje; med drugim organizirajo tekmovanje v kuhanju golaža – tega se udeležijo civilne organizacije in predstavniki vojske. Na dnevu odprtih vrat vselej sodelujejo tudi slovenski športniki. Tokrat sta bili med drugimi tudi **Mina Markovič** – športna plezalka in **Ana Petrušič** – tekmovalka v taekwondou.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografija: Rok Eržen.

Čemaž, divje kulinarčno doživetje

Lokalna kulinarika kot pomemben del turistične ponudbe je na Postojnskem žal precej borna. Gostinci le redko dodajo klasičnemu meniju za povprečno zahtevne jedce tradicionalne jedi, značilne za to območje. Še manj je prave inovativnosti. Med svetlimi izjemami je tradicionalni čemažev dan, tega pripravljajo člani Društva za gostinstvo in turizem Postojna in Pivka že od leta 2012. Letos so ponudbo čemaževih jedi razširili skoraj na cel mesec april; Avio Pubu oziroma Kantini Pivka se je pridružilo še nekaj drugih gostinskih ponudnikov.

Čemaž (imenovan tudi medvedji česen) se v zadnjih letih vse bolj uveljavlja na slovenskih krožnikih. Posebnost v sklopu divje hrane lahko ponudimo kot del turistične ponudbe z nekaj domišljije v različnih jedeh tudi turistom. Letos je z društvom združil moči Zavod Znanje s svojo enoto Turizem in k sodelovanju pritegnil več gostinskih lokalov iz naše in

Na čemaževem dnevu v Kantini so postregli tudi z vampi s čemažem Turistične kmetije Hudičevce.

sosodnjih občin. V **Kantini Pivka** so se 8. aprila s čemaževimi dobrotami predstavili **Smrekarjeva domačija iz Grobišč, Turistična kmetija Hudičevce in Gostilna Požar iz Predjame**, sodelovala sta tudi **Pavlinova klet z Razdrtega in Darko Sanabor s Prestranka**, za zlahtno kapljico pa je poskrbelo šest vinarjev. Po besedah **Roberta Čeboklja** so razdelili več kot 1000 porcij.

Na Smrekarjevi domačiji v Grobiščah so pripravili čemažev dan tudi 26. aprila, cel mesec pa so bile na jedilniku vsaj tri jedi s čemažem. Kot je povedal gospodar **Boštjan Stegel**, je bilo zanimanje izjemno, nad ponudbo pa so bili navdušeni tudi tuji gostje. Razvajanje so jim nudili čemažev namaz z zašinkom, čemaževa juha, ravioli s skuto in čemaž v gobovi omaki s klobaso ter telečja taljata na čemaževi kremi s skutnim štrukljem in z rožmarinovim krompirjem. Vse jedi so spremljala vina Sanabor iz Štanjela. Stegel je ponosen predvsem na krškopoljske prašiče, vzrejene na kmetiji. Vključili so jih v meni in za jesen že načrtujejo tematski večer, na katerem bo rdeča nit prav njihovo meso.

Na Turistični kmetiji Hudičevce so stregli čemaževih jedi do 5. maja, gostje pa so bili najbolj navdušeni nad njoki in telečjimi zvitki s čemažem. **Matija Simčič** je zadovoljen, da so se mnogi vračali. »To so predvsem Italijani, tudi sicer naši stalni gostje, ponujene jedi pa so z veseljem poskusili tudi ostali tujci.«

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Parada učenja 2019

Festival Teden vseživljenjskega učenja poteka po vsej Sloveniji že štiriindvajseto leto zapored in traja skoraj dva meseca. Tudi Ljudska univerza Postojna je kot že vsa leta doslej pristopila k tej akciji in izvedla program, ki najširši javnosti prestavi več kot osemdeset izobraževalnih, informativno-svetovalnih, kulturnih in drugih dogodkov. Koordinirala je tudi osrednji dogodek, Parado učenja – v Postojni je potekala že četrtič.

17 krajev, kjer je potekala letošnja Parada učenja – Dan učečih se skupnosti – je bilo izbranih na razpisu Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Kljub neugodnim vremenskim razmeram je Ljudska univerza Postojna s soprireditelji pripravila izjemno pestro paleto dogodkov, nastopov, multimedijskih predstavitev, delavnic, stojnic, razstav, natečajev ... in kar je najpomembnejše, sodelovali so pripadniki vseh generacij.

Prireditvev je bila razdeljena na dve vsebini – Festivalsko dogajanje na odru in Festivalsko dogajanje na stojnicah znanja. V Postojni so organizatorji pričeli Parado učenja pri Zdravstvenem domu Postojna in tam ob prisotnosti župana občine

Na Paradi učenja so sodelovali predstavniki vseh generacij.

Postojna Igorja Marentiča in direktorice Zdravstvenega doma Irene Vatovec zasadili drevo, da v občini postane simbol znanja in utrjuje slogan postojnske Ljudske univerze »Naj znanje raste«. V pozdravnem nagovoru ob slovesnem odprtju festivalskega dela Parade učenja je v. d. direktorica Zavoda Znanje Postojna Tina Bazjako najprej pozdravila vse prisotne. Nato so s slovesnimi nagovori v podporo vseživljenjskemu učenju nadaljevali župan občine Postojna Igor Marentič, Elvira Šušmelj – generalna direktorica za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih na

MIZŠ, poslanec državnega zbora Robert Pavšič in nacionalna koordinatorica projekta Teden vseživljenjskega učenja Zvonka Pangerc Pahernik. Na prireditvi je sodelovalo skoraj štirideset različnih društev, organizacij, šol, vrtec, skavti, klubi, podeželska društva ... S skupnimi močmi so koncept vseživljenjskega učenja na najbolj neposreden in zanimiv način še dodatno razširili med prebivalci Primorsko-notranske regije in ga približali tudi ranljivim skupinam prebivalcev.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Svečani zaključek študija za 63 študentov Višje strokovne šole Postojna

Triinšestdeset študentov Višje strokovne šole Postojna je okronalo zaključek uspešnega študija z diplomom. Prejeli so jo na svečani podelitvi konec aprila. V šestnajstih letih delovanja šole je diplomiralo 692 študentov, ti so nanizali tudi mnoge uspehe na tekmovanjih in natečajih. Kakovostno delo šole potrjujejo tudi zunanja presoja kakovosti, ki jo je izvedla Nacionalna agencija za kakovost v visokem šolstvu rezultati ankete o zadovoljstvu in zaposljivosti diplomantov ter naziv najboljša izobraževalna VSŠ inštitucija 2018 – postojnska šola ga je prejela že četrtič.

V študijskem letu 2018/2019 ima Višja strokovna šola Postojna 269 rednih in izrednih študentov – največ (201) v programu strojništvo, 37 v programu gozdarstvo in lovstvo, 31 v programu poslovni sekretar. V šoli so ponosni tudi na dosežke, ki jih študenti dosegajo na tekmovanjih. Na državnem natečaju za najboljšo diplomsko nalogo s področja vzdrževanja v okviru Tehniškega posvetovanja vzdrževalcev Slovenije je prejel diplomant postojnske višje šole priznanje za najboljšo inovacijo, postojnski študenti so prejeli tudi nagrado

Dosedanjim 629 diplomantom Višje strokovne šole Postojna se je konec aprila pridružilo še 63 študentov, ki so uspešno zaključili dveletni študij

za najboljšo nalogo za praktično izobraževanje, Višja strokovna šola Postojna pa četrti naziv najboljša izobraževalna VSŠ inštitucija.

Zunanja presoja kakovosti – vsakih pet let jo izvede Nacionalna agencija za kakovost v visokem šolstvu (NAKVIS) – je potrdila, da šola izpolnjuje za zagotavljanje kakovosti vseh 22 zahtevanih standardov, ki veljajo v evropskem visokošolskem in višješolskem prostoru. Presojevalci so ob tem izpostavili tudi razvojno naravnost šole, njeno povezovanje z okoljem, praktično izobraževanje in materialne pogoje, kot odličnost pa Izobraževalni center sodobnih tehnologij z vrhunsko opremo za usposabljanje. Zelo spodbudni so tudi rezultati ankete o zadovoljstvu in zaposljivosti di-

plomantov (šola jo izvede vsaka štiri leta). Anketa je tokrat zajela vse redne in izredne študente, ki so diplomirali od 2012 do aprila 2018. Rezultati evalvacije sporočajo visoko stopnjo zadovoljstva diplomantov glede izvedbe študijskega programa ter dela in odnosa izvajalcev. Kar 90 odstotkov diplomantov je bilo zaposlenih že v šestih mesecih po diplomskem izpitu, 55 odstotkov diplomantov rednega študija je dobilo zaposlitev v podjetjih, kjer so opravljali praktično izobraževanje. Letos je po zaključku dveletnega študija pridobilo višjo strokovno izobrazbo 17 diplomantov programa poslovni sekretar, 34 inženirjev strojništva in 12 inženirjev gozdarstva in lovstva.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Razstava ob 130. obletnici ustanovitve društva Anthron

V soboto, 18. maja, so Notranjski muzej Postojna, Jamarska zveza Slovenije in Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU odprli na Titovem trgu pred inštitutom skupno pripravljeno razstavo v spomin na začetke organizirane speleologije na Slovenskem.

Uro pred odprtjem je pripravil Notranjski muzej ob mednarodnem muzejskem dnevu **otroško delavnico z naslovom »Kaj vse najdemo v jamah?«**. Na njej so otroci ugotavljali, kateri najdeni predmeti in materiali ne spadajo v jamarški naravni habitat, oziroma ga onesnažujejo.

Pred 130 leti sta domačina iz Velikega Otoka pri Postojni odkrila in razširila vhod v Otoško jamo. Že takrat je spadala v sistem Postojnskih jam, ta pa je spadal pod upravo t. i. Jamske komisije. Nastali spor glede lastništva je neposredno vplival na delitev dohodka od turističnega obiska. Ta spor je bil povod za ustanovitev slovenskega društva Anthron (tujka za besedo votlina) leta 1889. Danes ga štejemo za začetek organizirane jamarske dejavnosti pri nas. Društvo Anthron je imelo stroga pravila z omejenim številom članov in eden od pogojev za članstvo je bilo tudi stalno prebivališče v Postojni. Ustanovni člani društva so bili: Anton Dietrich, Alojz Kraigher, Anton Lavrenčič, Matija Petrič, Jan Ružička, Maks Šeber, Anton Šibenik, Anton (Matija) Verbič in Josip Vilhar. Leta 1891 so člani društva odkrili Lepe jame,

Zbrano občinstvo je nagovoril tudi avtor razstave mag. Slavko Polak.

najlepše rove turističnega dela jame, in pomagali pri raziskovanju takratnim vodilnim speleologom. Po ustanovitvi Društva za raziskovanje podzemnih jam v Ljubljani leta 1910 in zaradi političnih razmer je delovanje društva Anthron zamrlo, večina njihove opreme je prešla v last ljubljanskega društva.

Ob odprtju razstave so obiskovalce nagovorili **Tina Bazjako – v. d. direktorica Zavoda Znanje Postojna, Slavko Polak – kustos Notranjskega muzeja Postojna, Tadej Slabe – predstojnik Inštituta za raziskovanje krasa, Igor Benko – predsednik Jamarske zveze Slovenije in župan Igor Marentič.**

Na domiselnih, letos tudi osvetljenih kockastih panojih je Notranjski muzej Postojna z **avtorjem razstave Slavkom Polakom** razobesil jamarško slikovno gradivo, ki obiskovalce popelje od začetkov dokumentiranega raziskovanja jam, pred- in povojnih velikanov naše speleologije do današnjih dobro opremljenih, namembno specializiranih raziskovalnih oddelkov. Razstava bo na ogled čez poletje.

Zakusko v prostoru avle inštituta je popestril **PianoSax duo** – sestavljata ga **Bojan Volk** na saksofonu in **Marko Petrušič** pri klavirju.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Peš se prej pride

To je bil slogan letošnjega urbanega sprehoda Jane's Walk; potekal je v Postojni 9. maja. Slaba vremenska napoved ga je skušala pokvariti in čeprav so se sodelujoči dijaki hitro poskrili pod streho, je bila to zgolj pirova zmaga za slabo vreme. Mladi so nadaljevali ustvarjanje tabel, ki bodo mimoidoče v Postojni spodbujale k hoji.

Postojna je kot majhno mesto mačji kašelj za hojo, a kljub temu večina raje izbere motorno vozilo. Toda pogosto lahko peš prispemo na svoj cilj hitreje. Iz te predpostavke so črpali navdih v društvu Prostor. Tako so postavili v času evropskega tedna mobilnosti s pomočjo dijakov table, ki označujejo čas hoje do ostalih pomembnih mestnih točk. »Ugotovili smo, da najdaljša pot vzame samo 15 minut,« pravi **Karmen Tomažič iz društva Prostor.**

Dijaki so snovali nove zamisli.

Danes že znana in uveljavljena pobuda urbanih sprehodov Jane's Walk je v maju potekala v osemnajstih slovenskih krajih – tudi v Postojni. V njej so dogodek izkoristili za nadaljevanje začete delo iz lanskega tedna mobilnosti. Na

željo Občine so se lotili izdelovanja še šestih dodatnih tabel. Nove je ustvarjalo kar **dvanajst dijakinj in dijakov iz Srednje gozdarske in lesarske šole**, prišla je tudi učiteljica angleščine **Tina Agić**. Nekaj mladih je zastopalo tudi **Šolski center Postojna**. Za nove lokacije postavitve tabel so izbrali Šolski center Postojna, Postojnsko jamo, avtobusno in železniško postajo, Muzej krasa in turistično-informacijski center pri Mercatorju.

Karmen Tomažič je izredno hvaležna Srednji gozdarski in lesarski šoli, ker je tam vsak projekt sprejet odprtih rok. Navdušena je nad mladimi, ki so polni zamisli in pripravljeni na sodelovanje. Veseli se nadaljnega dela tako s Srednjo gozdarsko in lesarsko šolo kot s Šolskim centrom Postojna.

Besedilo in fotografija: Jaka Zalar.

Baletna Pika Nogavička

Baletno društvo Postojna se približuje 13-letnemu, pravljicnemu številu svojega plesnega delovanja. Čeprav so starši, ustanovitelji društva, svoje otroke kot prve plesalce pospremili že v višješolske klopi, se sedaj veselijo novih mladih plesalcev in njihovih prvih plesnih korakov. V vseh teh letih so postavili na oder krepko čez 30 baletnih produkcij in popeljali skozi plesne dogodivščine več generacij otrok, povezanih z večnim hrepenenjem po pravljici o otroštvu in prijateljstvu. V soboto, 11. maja, je bila v ospredju Pika Nogavička.

V Kulturnem domu Postojna sta se v istem dnevu odvili dve predstavi, saj ena sama uprizoritev že leta ne zadošča zanimanju obiskovalcev vsakoletne nove produkcije. Z letošnjo režijo se je spoprijela **Mira Marič**, ena od štirih učiteljic Baletnega društva Postojna. Pika Nogavička v družbi s prijateljskima Tomažem in Anico ter premetenim dolgoletnim Fickom se v predstavi spreha med različnimi dogodi-

vščinami. V devetnajstih prizorih jih spremljajo skupine baletk različnih starostnih oddelkov v razponu od štirih, vrtčevskih let, do že odraslih mladih balerin srednješolk. Za koreografijo sta poleg režiserke poskrbeli mentorici **Nataša Berce** in **Ana Vogrin**, za sceno **Anja Brelih** in **Silvo Čuk**. Ta je tokrat premierno odplesal, pospremljen z velikim aplavzom, mornarski ples. Z vrhunsko izdelavo kostumov vedno znova navdušita **Alenka in Sara Požar**.

Ker je vseh nastopajočih Pik in Pikic čez 130, je to nedvomno garaško delo. Celotna produkcija Baletnega društva Postojna – ta povezuje otroke in starše iz postojnskih, pivških, logaških, cerkniških in loških logov – si zasluži aplavz ob odru in zunaj njega.

Ob zaključnih besedah **predsedni-**

ce društva Mateje Kocman in prepolnem odru mavričnih kostumov in obrazkov metuljčic, cekinčkov, zvončic, labodov, čebelic, vilink, zvezdic, Pepelk in škratkov se je marsikateremu obiskovalcu smejalo pri srcu.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Drago Kolenc je predstavil svojo novo knjigo

Knjiga Draga Kolenca *Grajska gospoda iz raja na krasu, Pivški graščini Ravne in Šilentabor* je ugledala luč sveta 8. maja (na predvečer pivškega občinskega praznika) na slavnostni prireditvi v Pivki. Teden dni kasneje so jo predstavili še v Knjižnici Bena Zupančiča Postojna.

Delo je poleg bogate zgodovinske vsebine tudi lep oblikovalski dosežek. Ponaša se z nemalo fotografijami in dokumentarnim slikovnim gradivom ter je zanimivo branje tako za tiste, ki jih zanimajo lastne korenine, kot za bralce, ki jih zanima srednjeveška zgodovina naših krajev.

Postojnčan **Drago Kolenc** je že desetletja neutrujen raziskovalec naše zgodovinske dediščine. Sprva se je v pisanju mojstril kot avtor prispevkov za Delo in Primorske novice, leta 2002 pa je izšla njegova prva knjiga **Kraji, kjer je preprih doma** – v njej se je posvetil Postojni in Postojnčanom. Leta 2006 je izšla

njegova naslednja knjiga – **Dober dan, Krpanova dežela** – prvi opis velikega dela Notranjske po Valvasorjevi Slavi, in bila prevedena v angleški jezik. Tudi njegova najnovejša knjiga o **Grajski gospodi iz raja na krasu** razkriva marsikatero skrivnost do nedavno neznanih, a v svojem času pomembnih Ravenških. Uvodoma je zapisal, da je bil dvorec Ravne v 17. stoletju sedež ene večjih plemiških posesti na Slovenskem, a smo o njem dolgo časa vedeli zelo malo. Skupaj z izginulo protiturško trdnjavo na Šilentabru je bil domovanje ene zelo vplivnih plemiških družin v nekdanji avstrijski deželi Kranjski – rodbine vitezov in poznejših baronov Raunachov. Kot je še povedal, so bila prva zbiranja podatkov o Ravnah namenjena sicer knjigi *Dober dan, Krpanova dežela*, nato za objave v reviji *Kras*, a je žal prenehala izhajati, in tako je precej gradiva ostalo neobjavljeno.

V pogovoru – vodila ga je urednica **Dragica Jaksetič** – smo lahko spoznali do danes malo znane tri plemiške rodbine in njihove člane, ki so imeli velik vpliv ne samo na do-

gajanje na Slovenskem, ampak tudi širše v evropskem prostoru. Tako lahko na primer spoznamo doslej praktično nepoznano rodbino De Leo in viteza Bernardina, enega poveljnikov, ki so branili cesarsko mejo (prisoten je bil tudi ob smrti cesarja Maksimiljana in bil med izvrševalci njegove oporoke). Lastnica Raven je bila tudi družina Hohenwart. Iz nje je izhajal ustanovitelj današnjega Narodnega muzeja Slovenije Franc Jožef Hanibal Hohenwart. Avtor knjige je opisal usodo bogate knjižnice Hohenwartove družine in njenih še ohranjenih knjig, proučil je urbarja graščin na Premu in v Postojni ter v knjigi poimensko navedel gospodarje hub in kajž v vaseh današnjega območja občine Pivka. Opisal je tudi Šilentabor in zanimivosti cerkvice sv. Martina na njem. Knjigo je izdala Občina Pivka in je korak več k prizadevanjem za obnovo in oživitve te dragocene stavbne dediščine.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv knjižnice.

Mary Rose in Resničen svet

Dobra promocija, udarna napoved in posrečena naslovnica dolgo pričakovane nove zgoščenke postojnske težkometalne skupine Mary Rose so 17. maja botrovali do zadnjega kotička polni dvorani postojnskega kulturnega doma.

Skupina Mary Rose je po 13 letih posnela svoj tretji album in ga promovirala na sobotnem koncertu. Ta je bil po šestih letih njen prvi pravi samostojni nastop.

Naslovnico albuma je oblikoval vsestranski postojnski ustvarjalec **Miha Dolenc** in z njo dobro ponazoril tridesetletne poti daleč najbolj poznane domače rock skupine, ki je z vztrajnostjo skozi leta pridobila zveste privrženca na nekdanjem širšem balkanskem področju. Od prvotnega ustanovnega banda je v zdajšnji zasedbi le kitarist **Eki Alilovski**, že v rani mladosti usodno doživljenjsko okužen s heavy metal virusom. Svoj prvi album *Rock Off* so izdali leta 1990, drugi – z naslovom *Feniks* leta 2006. V vmesnem obdobju so v glavnem delovali kot spremljevalna skupina nekaterih znanih pevcev, med drugim Johna Lawtona – frontmana proslavljane skupine Uriah Heep. Nastopili so kot predskupina pokojnega Joea Cockerja in skupine Whitesnake, večjih samostojnih koncertov pa niso prirejali.

Skupina Mary Rose je svoje zveste privrženca, pa tudi novo publiko nagradila z izjemnim albumom in koncertom.

Zasedba se je skozi leta spreminjala, zadnje desetletje pa ostaja stalna. Večletno skupno delovanje, poznavanje in uigranost dajejo novo ustvarjenemu izdelku kakovostno raven. **Žanil Tataj Žak** s prepoznavnim vokalom, **Mitja Kobal** na bas kitari, **Sandi Trojner** na klaviaturah in **David Debevec** na bobnih so skupaj z **Ekijem** sami poskrbeli za produkcijo, vse (tudi novi video spot) pa je posneto v matičnem studiu *Rock Off*. Na albumu *Resničen svet* je 12 avtorskih skladb, vse (vključno z dodatkom) so odigrali na koncertu. Navdušeno občinstvo – med njimi so bila tudi eminentna imena

pretekle in še živeče slovenske rock scene – je ploskalo profesionalnemu, izpiljenemu nastopu z vrhunskim zvokom in odrsko osvetlitvijo.

Po dolgem zatišju prava vrnitev starih junakov! Mogoče pa bodo oboževalci le dočakali izid drugega neizdanega albuma po vrsti, ki mu je usoda zaradi požara snemalnega studia Tivoli septembra leta 1993 preprečila izid, čeprav so bili trakovi rešeni.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija Valter Leban.

MPZ Domorodci na letnem koncertu

Ob vsakem nastopu MPZ Domorodci na Razdrtem organizatorji TŠKD Tisa-Nanos iz Velikega Ubelskega niso v skrbeh, da bi prišlo na prireditev malo obiskovalcev, bolj jih skrbi, da bi v veliki dvorani večnamenskega kulturnega doma zmanjkalo stolov in klopi. Prepolna je bila tudi 27. aprila, ko so Domorodci priredili letni koncert.

Ker je bil tega dne tudi državni praznik, so pevci uvodoma zapeli slovensko himno *Zdravljica*. Zborovodkinja **Larisa Hreščak** je slikovito opisala težave, s katerimi se nenehno spoprijemajo na tedenskih večernih pevskih vajah. Dvajset članov (fantov in mož) nemalokrat že pred vajo pesti žeja, po njej pa obvezno tudi lakota. Žejni in lačni se pevci težko uglasijo in vaje se rade zavlečejo v pozne ure. Za letošnji nastop so poslušalcem seveda pripravili nov izbor znanih slovenskih napevov. Na odru so se zvrstili tudi gostje – **enajstčlanski podmladek Domorodcev**. Mladi pevci in pevke

iz nižjih razredov osnovne šole so dostojno nakazali, po kateri poti se bodo podali v svoji prihodnosti in kje iščejo svoje vzornike. Na lanski prireditvi sta nastopali vaški klepetulji Mici in Franca, letos se jima je pridružila še »poštarca« Marjeta. V skečih so vse tri – **Deja Hreščak, Andreja Cole in Klavdija Novak** – dobro ogrele in nasmejale poslušalce, še posebno moški del publike. Kot gostje so nastopili **Zvezdosledi**, mlada slovenska glasbena skupina, ki se šele prebija na vokalni akustični sceni. Sedemčlanska zasedba je tokrat v okrnjeni sestavi izvedla svoje skladbe in priredbe.

V zaključku skupnega nastopa sta izzveneli *Žabe svatbo* so imele – pesem Josipa Stritarja na glasbo Vinka Vodopivca in popevka *Zelene livade s teboj* – zimzelenček Dušana Velkavrha in Martina Žvelca iz leta 1985. Slednji so pritegnili tudi obiskovalci, vrstni red obeh pesmi pa dobro nakazuje smer in osmišljenost celotne prireditve. Po odlično organiziranem koncertu je sledilo druženje ob obloženih mizah.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Domorodcem se je pridružil tudi podmladek.

Rekorden obisk Planinske jame

Jamarsko društvo Planina (šteje 15 članov) je prvo nedeljo v marcu že tradicionalno odprlo jamarsko sezono in priredilo dan odprtih vrat. Na nedeljskem brezplačnem ogledu so zbirali prostovoljne prispevke za jamarsko opremo, nenaklonjene vremenske razmere pa tudi tokrat niso bile nobena ovira za ogled podzemnih skrivnosti.

Pred pohodom skozi jamo so pripravili v obnovljenem Ravbarjevem stolpu predavanje **Gregorja Aljančiča**. Predstavil je zgodbo o človeški ribici in spoznanja dolgoletnega družinskega prijateljevanja s to edinstveno živalsko vrsto v jamskem laboratoriju Tular – ta se nahaja v naravno izdolbeni jami v Stražišču pri Kranju. Mnogi obisk je presenetil organizatorje in same obiskovalce, saj se je v strnjeni koloni podalo v jamo preko 1000 pohodnikov, zbranih iz vseh slovenskih pokrajin. Vsi so bili opremljeni z lastnimi (največ naglavnimi) lučkami, tako da je izjemno dolga osvetljena kača vijugala po potki nad podzemno reko. Planinska jama, včasih poimenovana kot Malograjska jama, se lahko po-

Planinsko jamo si je na prvo marčno nedeljo ogledalo več kot 1000 obiskovalcev.

hvali z biotsko raznovrstnostjo, saj poleg 60 vrst vodnih živi v njej še 40 vrst kopnih živali. Reka Rak (ta priteče iz Rakovega Škocjana) in reka Pivka (iz Postojnske jame) ustvarjata eno največjih sotočij podzemnih rek v Evropi. Na razgledni točki ob sotočju se je kolona obiskovalcev obrnila, si ob razlagi ogledala še nekaj primerkov človeške ribice v bazenčku ter se preko umetnih

mostov in skozi rove vrnila na izhodiščno točko. Med potjo so s pomočjo vodnikov odkrili še večjo gomilo iztrebkov, proizvod netopirjeve družine. Ta redno domuje v jami. Organizatorji so pri Ravbarjevem stolpu poskrbeli tudi za okrepitevalnico z raznovrstno hrano in pijačo.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Starsky & Hutch v Postojni

Prijubljena ameriška nanizanka Starsky & Hutch je bila posneta v sedemdesetih let, v začetku letošnjega maja pa sta Postojno obiskala popotnika, ki sta si sposodila prav ti imeni. 57-letni Martin Hutchinson se je leta 2006 podal na pot in danes po državah sveta opozarja na pomen ohranjanja okolja. Na Portugalskem se mu je pridružil še pes Starsky.

Jaka je Martina Hutchinsona in njegovega štirinožnega prijatelja povabil v studio Radia 94.

Upokojeni gasilec iz Manchesterja Martin Hutchinson že več let potuje po svetu in opozarja na okoljsko problematiko. V času prvomajskih počitnic je

prikolesaril v Slovenijo. V življenju se mu ni zgodilo nič prelomnega, kar bi štel kot povod za svoja potovanja. Vendarle je jasno, da želi na tem planetu pustiti svoj pečat.

Prehodil je 34 tisoč kilometrov po Južni Ameriki, tam obiskal več sto šol in delil svoja videnja. Po Evropi potuje z ležečim triciklom oziroma lezikolesom: »Na mojem kolesu udobno sediš, čeprav takšno kolo ni norma. Filozofija za tem je – čeprav vsi to počnejo, še ne pomeni, da je to prav. S tem kolesom sem prekolesaril 19 tisoč kilometrov.« Na Portugalskem so se mu na poti pridružili trije psi. Nato pa je v zavetišču našel Starskyja in takoj je bilo jasno, da je dobil prijatelja. Od takrat naprej prikupen psiček potuje z njim. »Odlični je za naš cilj, dobro se razume z otroki. Obiskal je že 92 šol.«

In kako ekološki smo v Evropi? »Italija je verjetno najslabša država, ko gre za onesnaženje. Ne celotna, a osrednji in zahodni del je izredno onesnažen. Na jugu še nisem bil. Tudi novinarjem sem povedal, da je Rim najbolj umazana evropska prestolnica. Španija, Portugalska in jug Francije ravno tako niso prav zgledni.« Fotografije, ki jih pokaže, so resnično šokantne. Parkirišča so

postala divja odlagališča, reke polne plastenk. To je druga plat priljubljenih turističnih destinacij, teh nikoli ne vidimo. Z izjemo nekaj plastične embalaže v rekah, je Slovenijo opisal kot najčistejšo državo do zdaj. Martin na Facebooku in Youtubu objavlja posnetke in fotografije s svoje poti, da ljudem odpre oči: »Na kolesu sedim 10 centimetrov od tal, zato vidim vse smeti okoli sebe. Ljudje jih med vožnjo v avtomobilu ne vidijo.«

Prenočišče je Martinu in Starskyju omogočil **Klub vodnikov reševalnih psov Postojna**. Toda popotnika ne počivata dolgo in kmalu sta se odpravila proti prestolnici. Sredi maja sta prečkala slovensko-avstrijsko mejo. Martinov cilj je opozarjati na pomen ohranjanja našega okolja, ker imamo le en planet. Stalno je na poti in se v rodno Anglijo ne vrača, njegov dom je planet Zemlja.

Besedilo in fotografija: Jaka Zalar

Denis Čenanović, Ljuba Ceglar in Lidija Stevanič s podžupanom Andrejem Bergincem.

KEGLJANJE

Na štiristeznem kegljišču v Športnem parku v Postojni je potekal v odlični organizaciji domačega Kegljaškega kluba Proteus že 36. tradicionalni mednarodni kegljaški turnir za Pokal Postojne 2019. Na tekmovanju (vodil ga je Lado Rogelj) je nastopilo med 5. in 27. aprilom več kot 300 kegljačev in kegljavk – od dečkov in deklic, slepih in slabovidnih do rekreativcev in rekreativk ter seveda tistih najkakovostnejših članov in članic.

Zmagovalec letošnjega turnirja je eden najboljših igralcev pri nas in nekdanji reprezentant Boris Benedik (Rod W. Zerst – Nemčija), saj je podrl 668 kegljev, drugi je bil Nikola Muše (Mertovljak, Split) s 647 podrtimi keglji, tretji pa najboljši mladinec, Pivčan Denis Pašič (reprezentant SLO U-18) s 634 keglji. Najboljši domačin **Denis Čenanović** (611) je pristal na 9. mestu, **Zlatko Pajnič** pa je podrl 602 kegljev (oba člana Proteusa) in se uvrstil na 15. mesto. Pri kegljavkah je presenetljivo slavila še mladinka Tina Mržljak (reprezentantka SLO U-8), saj je zrušila 628 kegljev, sledita Britte Strelec 620 in Eva Sajko (obe reprezentantki SLO) 610. Najboljši domačinki sta bili **Lidija Stevanič** (573) na 7. mestu in nova predsednica kluba **Ljuba Ceglar** na 16. mestu (554). Pri rekreativcih je zmagal Stane Lampe (DU Vipava) s 575 podrtimi keglji, najboljši domačin je bil član Proteusa **Borut Požar** – ta se je s 557-imi uvrstil na 5. mesto. Pri

rekreativkah je bila najboljša Ema Zajc (DU Tržič) – 502, najboljša domačinka **Helena Bizjak** (Proteus) je podrla 469 kegljev, kar je zadostovalo za 9. mesto. Najboljši v posameznih kategorijah so prejeli medalje, pokale, v članski konkurenci tudi denarne nagrade. Podeljemalec je bil **podžupan Andrej Berginc**.

Na mednarodnem kegljaškem turnirju 23. Pokal Pivke 2019 (skoraj ves april je potekal na kegljišču KK Pivka v Krpanovem domu v Pivki) so nastopili tudi številni kegljači in kegljavke iz KK Proteus Postojna, od najmlajših do rekreativcev.

Pri kegljačih je slavil (podobno kot na postojnskem turnirju) Boris Benedik (Fogl team); podrl je namreč 691 kegljev in s tem postavil tudi nov rekord kegljišča. Med 277 igralci je pristal najboljši Postojničan **Denis Čenanović** (639) na 12. mestu, **Darko Bizjak** (KK Pivka) – sedaj tudi častni član občine Postojna – pa je zrušil 631 kegljev in zasedel 15. mesto. Pri kegljavkah (nastopilo jih 113) je bila najboljša Eva Sajko (reprezentantka SLO), najboljši iz KK Proteus pa sta bili **Nataša Tibola** na 8. mestu (596 podrtih kegljev) in **Lucija Zalar** na 15. mestu (577 podrtih kegljev). Kegljali so tudi slepi in slabovidni (36) ter najmlajši dečki in deklice (39). Z medaljami so se v posamezni starostni skupini izkazali: **Adam Bračić, Tadej Podlogar, Maj Klinc, Anej Begović, Matevž Vilhar, Anže Cej, Nuša Ostanek in Nuša Vilhar**.

TAROK

Na sporedu v prvem delu sezone 2019 sta le še dve tekmovanji; nadaljevanje bo sledilo po poletnem premoru 9. septembra. Na 8. turnirju za posamično državno prvenstvo je v Rogatcu nastopilo 123 igralcev in igralk, toda le eden iz ŠD Epik Postojna.

Henrik Semenič se je odrezal zelo dobro in zasedel 23. mesto, v skupni razvrstitvi med 232 tarokisti pa zaseda trenutno 47. mesto. Drugi Postojničan **Bojan Humar** (nastopa za KT Kočevje) je zasedel šele 99. mesto, skupno je 81.

STRELSTVO

Na dveh strelskih tekmovanjih, ki sta potekali v aprilu in maju, se je zelo izkazala najbolj izkušena strelka SD Postojna **Denis Bola Ujčić**.

Najprej je premočno zmagala v Rečici pri Laškem na kvalifikacijski tekmi v streljanju z malokalibrsko puško na razdalji 25 m s 571 krogi in tako edina dosegla predpisano normo za nastop na bližajoči se mednarodni tekmi v Plznu (Češka). Na mednarodni tekmi v Zagrebu pa je z MK pištolo na razdalji 25 m s

576 krogi prav tako slavila in za namerček še izenačila svoj 16 let stari državni rekord v tej disciplini.

NOGOMET

NK Ankaran Hrvatini Postojna B je izključen iz EPNL.

Po jesenskem delu prvenstva v članski Enotni primorski nogometni ligi (EPNL) je pristal NK Ankaran Hrvatini Postojna B v spodnji polovici lestvice. Že v zimskem in pripravljalnem obdobju se je šušljalo, da ekipa spomladanskega dela prvenstva ne bo pričela, kar smo v Prepihu tudi nakazali. 16. marca naj bi se ligaško tekmovanje z 10. krogom nadaljevalo, a je ekipa Komna zaman prišla na stadion v Postojno. Postojničani se niso udeležili niti naslednje tekme v Piranu. Klub se ni odzval zahtevam vodstva tekmovanja, da poda pojasnila o bojkotu tekem. Tako je dobil NK AH Postojna B disciplinski ukrep izključitve iz tekmovanja, kaznovan pa je tudi z denarno kaznijo. Na tekme ne prihajajo niti mlajše klubske selekcije. Kje tičijo vzroki za neodgovorno početje? Najbrž v dejstvu, da so v Postojni trije nogometni klubi!

Brane Fatur

ŠKLJOC, ŠKLJOC

Na predvečer praznika dela je bilo vreme do vseh organizatorjev prvomajskih kresovanj vse prej kot prijazno. Najbolj vztrajnih pa vendarle ni odvrnilo od namer. Tudi pri koči Mladika na Pečni rebri je letos zagorel kres. Sedmo kresovanje so pripravili **člani Prostovoljnega gasilskega društva Postojna** in najemnik koč **Samo Kerlatec**. Kres je ob 20.20 prižgal **Nejc**, najmlajši član odbora za kresovanje. Vztrajnost organizatorjev je nagradilo tudi lepo število obiskovalcev, ki niso dovolili, da bi slabo vreme odgnalo njihovo dobro voljo.

Nova omejitev tranzitnega prometa tovornih vozil na cesti Postojna-Jelšane

V začetku marca je bilo na Ministrstvu za infrastrukturo dogovorjeno, da bo Direkcija RS za infrastrukturo na glavnih cestah Jelšane – Postojna in Starod – Kozina s 1. junijem 2019 uveljavila novo prometno ureditev, ki bo omejila tranzitni tovorni promet, hkrati pa izboljšala varnost in kakovost bivanja lokalnega prebivalstva.

Z navedeno prometno ureditvijo bo po omenjenih cestah čez Slovenijo prepovedan daljinski tranzitni promet težkih tovornih vozil nad 7,5 t največje dovoljene mase iz Italije v državo kot so Hrvaška (izjema so naslednje hrvaške županije Istra, Kvarner, Lika, Gorski Kotar), Bosna in Hercegovina, Srbija, Makedonija, Bolgarija, Črna gora, Romunija ... in obratno.

Dopuščen bo tranzitni promet težkih tovornih vozil nad 7,5 t največje dovoljene mase po teh cestah preko Slovenije, ki prihajajo iz Italije in imajo cilj v Hrvaški (Istra, Kvarner, Lika, G. Kotar) in obratno. S tem prav tako ni

omejen promet tovrstnih tovornih vozil, ki natovarjajo v Sloveniji in vozijo na Hrvaško ali v prej omenjene oddaljene države in obratno.

Znotraj območja omejene uporabe državne ceste, je dovoljen lokalni promet v skladu z drugim odstavkom 37. člena Zakona o cestah.

Daljinski tranzitni promet težkih tovornih vozil se bo s tem preusmeril na avtocesto Kozina-Ljubljana-Obrežje, ki v tem primeru predstavlja varnejšo vzporedno cestno povezavo z boljšimi prometno tehničnimi elementi.

Podjetno projektna pisarna PIP v TIC Galeriji

Imete podjetniško idejo? Vprašajte kako in kje začeti ali kako nadaljevati!

Podjetniški inkubator Perspektiva (PIP) je podporni institucija, katere glavni namen je pomagati podjetnikom pri premagovanju začetnih težav pri ustanavljanju, organiziranju in razvoju poslovanja do faze, ko poslovanje obvladajo sami.

Lahko vam pomagamo z informacijami na koga se obrniti, ko nalletite na določen problem vezan na uresničevanje vaše podjetniške ideje. Lahko vam pomagamo z brezplačnim mentoriranjem in svetovanjem ter vam zagotovimo strokovnjaka za vaše specifično področje delovanja.

Lahko vam pomagamo pri prijavi na razpise tako, da vam svetujemo na koga in kam se obrniti, da boste prejeli vse odgovore na vaša vprašanja.

Ker bi vam delo radi olajšali, vas prijazno vabimo, da nas obiščete v Podjetno projektno pisarno vsak torek med 15.00 in 17.00 in sredo med 10.00 in 12.00, v TIC Galerija, Trga padlih borcev 5, 6230 Postojna.

Z vami bo Nejc Konjevič, podjetnik, programer in mentor – je multitalent, ki v eni osebi združuje podjetniško prodornost, tehnično znanje IT področja, in pa sposobnost svoje številne izkušnje poslovnega sveta prenesti naprej.

**Podjetno projektna pisarna v TIC Galerija bo začela delovati od 20. maja 2019 dalje.*

Ali je tega res treba?

To vprašanje si postavi vsak pameten občan, ki se sprehodi mimo prepolnih smetnjakov, ki smo jim tedensko priča ob pokopališču, na Volaričevi ulici, Tržaški cesti, pa še kje v Postojni.

Enim je na žalost težko stare omare, vzmetnice in ostale kosovne odpadke odpeljati na deponijo v Stari vasi. Teh nekaj posameznikov, od katerih nekateri po opazanju niti niso občani občine Postojna, poskrbijo, da mesto izpade neurejeno in zanemarjeno, kar pa je daleč od resnice. Kot lahko spremljamo, med nami živi peščica ljudi, ki jim ni mar za urejenost mesta. Ki jim ni mar za navodila in pravila in se ne bojijo kazni medobčinskega inšpektorata.

Med nami so posamezniki, ki raje sredi noči pripeljejo odpadke na neprimerno mesto, kot bi jih ob normalni uri dostavili na urejeno odlagališče.

Kaj lahko spremenimo? Svetujemo, da opazujete, fotografirate in prijavite kršitve na Medobčinski inšpektorat. Ta se bo še naprej trudil primerno kaznovati kršitelje in mogoče bomo s skupnimi močmi dosegli, da bo razum prevladal pred slabimi navadami neurejenih posameznikov.

Naj ponovimo, da **na deponiji prevzemajo odpadke brezplačno**, zato prosimo, da stvari, ki jih ne potrebujete več, odpeljete v le kak kilometer oddaljen prevzemni center. Tako bo naša Postojna lepa in za zgled ostalim. Če bomo sami zadovoljni v svojem okolju, bodo to začutili in sprejeli tudi obiskovalci.

Penzion Guesthouse Mirjam prvi prejemnik zelenega ključa na Postojnskem

Družina Pavlin iz Razdrtega je prejemnica zelenega ključa, ki ga po vsem svetu podeljujejo ponudnikom, zavezanim trajnostnemu in zelenemu turizmu. So prvi na postojnskem in prvi v destinaciji Zeleni kras, ki so prejeli ta vodilni standard odličnosti na področju okoljske odgovornosti in trajnostnega delovanja v turistični industriji.

Družinsko podjetje iz Razdrtega, iz idilične vasi pod vznožjem Nanosa, je začelo s poslovanjem že leta 1995 z wellness in gostinjsko ponudbo v baru Pavlinova klet, ki v imenu nosi družinski priimek. Danes poleg wellnessa gostom iz celega sveta ponujajo prenočišča v prenovljeni kmečki hiši ali v kampu obdanem z zelenjem, predvsem pa prijaznost in pristno doživetje.

Da so se v letošnjem letu odločili potegovati za prestižni certifikat, ni naključje, saj se zavedajo, da

življenje sredi narave terja spoštljiv in čim bolj prijazen odnos do nje. Gostje, ki prihajajo k njim se s tem poistovetijo in začutijo, da družina res čuti odgovornost do narave, kar poskuša prenesti na slehernega gosta.

Penzion Guesthouse Mirjam je lahko vzor vsem ponudnikom na postojnskem in širše v destinaciji Zeleni kras, saj so prepoznali pomen okoljskega znaka in trajnostnega delovanja, ne le zato, da bi pridobili več gostov, temveč zato, ker se zavedajo pomena lepote naše narave in pomena ohranjanja le te.

Zeleni ključ je certifikat, ki se podeljuje pod okriljem danske fundacije za okoljsko vzgojo (FEE). Gre za priznanje, ki ga je prostovoljno pridobilo že več kot 2.900 različnih turističnih obratov v 57 državah.

Certifikat Zeleni ključ je vodilni standard odličnosti na področju okoljske odgovornosti in trajnostnega delovanja v turistični industriji. Pri nas ga v imenu FEE podeljuje Društvo Doves-FeeSlovenia iz Portoroža, ki je polnopravni član danske fundacije.

S kolesom po POSTOJNSKI OBČINI

Začutite utrip podeželja v postojnski občini in uživajte v neokrnjeni naravi, na kolesu.

25.5 sobota	<ul style="list-style-type: none"> Dolžina: 26 km Višin. raz.: 250 m Čas koles.: 3 h 	29.6 sobota	<ul style="list-style-type: none"> Dolžina: 35 km Višin. raz.: 500 m Čas koles.: 4 h 	06.7 sobota	<ul style="list-style-type: none"> Dolžina: 57 km Višin. raz.: 1000 m Čas koles.: 6:30 h 	31.8 sobota	<ul style="list-style-type: none"> Dolžina: 35 km Višin. raz.: 500 m Čas koles.: 4 h
-----------------------	---	-----------------------	---	-----------------------	---	-----------------------	---

zbirno mesto:

TIC Galerija pri knjižnici Bena Zupančiča (Postojna), ob 8:30. Obvezne predhodne prijave na vsako posamezno turo, dan prej. Na mobilno številko 041 208 387 (Tomaž, TK vodnik I). S prijavo udeleženec potrdi, da se zaveda zahtevnosti ture ter izpolnjuje zdravstvene, fizične in tehnične pogoje za varno sodelovanje. Kolesarske ture potekajo po utrjenih gozdnih poteh in asfaltiranih cestah, kjer upoštevamo cestno prometne predpise. **Udeleženec vozi na lastno odgovornost in je dolžan upoštevati navodila in odločitve vodje ture.**

oprema:

Brezhibno gorsko kolo s profiliranimi gumami, vsaj sprednje vzmetenje, **čelada je obvezna**, kolesarska očala, kolesarske rokavice, rezervna zračnica, zadostna količina hrane in pijače.

prijave & dodatne inf.: ☎ 00 386 41 208 387 / Tomaž
✉ tomaztkv@gmail.com

postojna

Možnosti dodatnega vodnega vira na našem območju

V začetku maja so bile predstavljene aktivnosti in rezultati v okviru projekta "Razvoj in uporaba metode za količinsko in kakovostno ovrednotenje vodnih virov v krasu", ki ga v partnerstvu izvajajo občini Pivka in Postojna, podjetje Kovod Postojna, d.o.o., HGEM d.o.o. in vodilni partner Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU.

Povzetek triletnih, skrbno načrtovanih raziskav in analiz, ki morda našemu območju v prihodnje obetajo dodatni vodni vir za oskrbo s pitno vodo, je na novinarski konferenci predstavil dr. Franci Gabrovšek z Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU.

Občini Postojna in Pivka ter podjetje Kovod Postojna, ki s pitno vodo oskrbuje okoli 21.000 uporabnikov in industrijo, se občasno soočajo s težavami v oskrbi s kakovostno pitno vodo. Osnovni vir so namreč kraški izviri, ki so zaradi posebnih lastnosti pretakanja voda v podzemlju še posebej ranljivi na onesnaženje.

400.000 eurov vrednemu projektu, čigar trajanje je bilo sicer omejeno na tri leta, se je čas izvedbe podaljšal za dodatno leto, in sicer bodo aktivnosti potekale še do februarja prihodnje leto. Raziskovalci so v triletnem obdobju temeljito raziskali in ovrednotili značilnosti vseh

pomembnih vodonosnikov na našem območju, pridobili obilo pomenljivih podatkov in meritev, na podlagi katerih so prišli do zgovornih rezultatov.

Med možnostmi za rezervni vodni vir, ki so jih raziskovali denimo na območju Palškega jezera (Matijeva jama ter Jama v Ždinku), na območju Planinske jame in Planinske gore, ima vsak svoje prednosti in pomanjkljivosti. Najbolj perspektiven vir za morebitno zajemanje v prihodnosti je Jama v Ždinku, kažejo se tudi odprta vprašanja o dostopu do Javorniškega toka v Planinski jami.

Glede na do sedaj pridobljene rezultate in smernice, je interes za nadaljevanje in poglobitev projekta vsekakor velik, v to bodo usmerjana tudi nadaljnja prizadevanja obeh občin, podjetja Kovod in Inštituta.

Kovod Postojna, d.o.o.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE
FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Nova davčna obravnava regresa za letni dopust po noveli ZDoh-2 in noveli ZPIZ-2

Obe noveli razbremenjujeta regres za letni dopust, tako da se v davčno osnovo od dohodka iz delovnega razmerja in osnovo za plačilo prispevkov za socialno varnost ne všteva do zneska 100% povprečne mesečne plače zaposlenih v RS po podatkih Statističnega urada RS. Ugodnost velja že za leto 2019.

Za regres, ki je bil izplačan pred 4.5.2019 po starem zakonu, noveli predvidevata poseben postopek vračila ki ga bo s posebno odločbo izvedel davčni organ do 30.6.2019 v roku 30 dni od vročitve odločbe na TRR delojemalcev in delodajalca.

Na podlagi te odločbe bo FURS obračunano akontacijo dohodnine in morebitne obračunane prispevke delojemalca vrnil neposredno delojemalcu. V primeru izplačila regresa, od katerega so bili obračunani prispevki, pa davčni organ izda tudi odločbo delodajalcu.

Vračilo ne bo izvedeno v primeru, če skupni znesek preveč plačane obveznosti po tej odločbi ne presega 10 eurov. (znesek se vrne na podlagi zahteve zavezanca oz. se šteje v naslednja plačila ali v plačila druge vrste davka).

 Cvetličarna
Pogrebne storitve
Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna
(nasproti Mercator centra)

Ob izgubi vaših dragih vam bomo uredili vse potrebno za spoštljivo in dostojno slovo.

Kako ravnati v primeru smrti svojca?

DOMA: Najprej obvestite Zdravstveni dom – urgentno službo. Ko zdravnik potrdi smrt nas pokličite in mi vam bomo pomagali urediti vse potrebno (ureditev dokumentov, prevoz in ureditev pokojnika,...)

V BOLNICI, DOMU OSTARELIH,... Ko vas iz ustanove obvestijo o smrti, nas pokličete, in mi prevzamemo skrb ter uredimo vse potrebno, za organizacijo pogreba (prevozi, ureditev dokumentov,...) V naši pisarni, ali pri vas na domu se bomo nato dogovorili o pogrebu, izbiri pogrebnih artiklov (krsta, žara, križ, piramida, nagrobni okvir, cvetje...)

Dežurni številki 24 ur na dan:

040 850 557 - Marijan Križaj
031 363 359 - Robert Pirjevec

Ob izvedbi pogreba vam pri žalnih aranžmajih v naši cvetličarni nudimo **10% popust**

Zdravstvena teče

Pred skoraj stoletjem, 12. maja 1820, se je rodila ena izmed najpomembnejših medicinskih sester Florence Nightingale. Na dan njenega rojstva vsako leto praznujemo medicinske sestre po celem svetu. V svetu se bo praznik medicinskih sester praznoval že štiriinpetdesetič, V SGLŠ Postojna, v zdravstveni šoli pa so letos praznovali tretjič zapored – se lahko reče: že tradicionalno tretjič.

Letos je obeležje svetovnega dneva medicinskih sester potekalo pod sloganom Zdravstvena teče. Kot veleva tradicija je bil osrednji dogodek tek po ulicah Postojne z obveznimi postanki v zdravstvenih in socialno – zdravstvenih ustanovah. Po tradiciji so si kolegice in kolegi izmenjali dobre misli in si prijateljsko stisnili roko.

Start in cilj teka je bil v Parku mladosti v Srednji gozdarski in lesarski šoli Postojna. Ravnateljica Cvetki Kernel, predstavnikom okoliških osnovnih šol in dijakom SGLŠ Postojna se je na teku pridružil tudi župan Občine Postojna, gospod Igor Marentič.

Številni vzporedni dogodki, ki so se odvijali v Parku mladosti, so bili privlačni za ljudi vseh generacij, dijakinje in dijaki pa skušajo z aktivnostmi delovati vzgojno in s tem uresničevati eno od temeljnih nalog medicinskih sester.

SGLŠ Postojna, fotografija: Foto atelje Postojna

Tehnično reševanje pod streho

V začetku maja je v Gasilsko reševalnem centru potekal seminar "Tehnično reševanje", ki je bil namenjen reševalcem nujne medicinske pomoči. Udeležilo se ga je 17 ekip NMP iz vse Slovenije, sodelovali pa so še gasilci in civilna zaščita iz občine Postojna. S strani Občine Postojna je udeležence pozdravil podžupan Andrej Berginc.

Udeleženci seminarja so bili razporejeni v devet skupin, ki so krožile po deloviščih, kjer so bili vodeni scenariji s strani inštruktorjev.

Tako so se morali preizkusiti v izvleku poškodovanca iz vozila z uporabo zajemalnih nosil, iz avtomobila na strmem bregu, iz avtomobila, ki je na strehi ali boku, ponesrečence so reševali iz tovornjaka, avtobusa in jaška.

Manjkalo ni niti reševanje pacienta z višine z uporabo koritastih nosil in gasilske avtolestve in prenos poškodovanca na strmem bregu s pomočjo vrвне tehnike.

Kljub temu, da udeležencem seminarja vreme ni bilo naklonjeno, so ga v večji meri izvedli neovirano v notranjosti GRC.

Foto: Janez Mandelj

Postojnski lesarji drugi na Lesarijadi 2019

Mladi nadarjeni lesarji svoje spretnosti in znanje vsako leto pokažejo na Lesarijadi, na kateri se v spretnostnem tekmovanju v obdelovanju lesa pomerijo dijaki srednjih lesarskih šol. Letos sta bila srečanje in tekmovanje 25. aprila v Postojni, pripravila pa ju je srednja gozdarska in lesarska šola, ki je poskrbela še za bogat spremljevalni program.

Tekmovalo je preko 350 dijakov iz 11 srednjih šol. Poleg napetega tekmovanja so na šoli razstavili ročna dela mladih mizarjev, saj so s tem želeli pokazati, da je poklic lesarja cenjen v svetu. Skupna zmaga je šla v Škofjo Loko (ŠC Škofja Loka), drugo mesto je ostalo doma v SGLŠ Postojna, tretje mesto pa je šlo v Maribor (Lesarska šola Maribor).

Foto: Arhiv SGLŠ

Hiša na vogalu koraka v novo pomlad

Prenova zunanjsčine brivsko frizerskega salona Ozbič poteka znotraj projekta Etno Podjetno

Salon se nahaja v arhitekturno zanimivi hiši, ki je zaščitena kot sestavni del naselbinske dediščine, glede na strokovna merila pa ima vse lastnosti kulturnega spomenika. Hiša predstavlja pomembno dediščino našega prostora in s svojo nenavadno podobo poživlja staro mestno jedro ter poudarja njegovo privlačnost. Vsa navedena dejstva so prispevala k odločitvi Občine Postojna za celovito obnovo. V skladu s soglasjem Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije trenutno poteka obnova zunanjsčine, ob zaključku del pa si boste občani lahko ogledali razstavo, ki vas bo popeljala skozi različna časovna obdobja salona.

Namen projekta Etno podjetno je oživiti staro središče Postojne s podjetniškimi aktivnostmi - te bodo pripomogle k bolj živahnemu utripu in večjemu turističnemu obisku. Pri izvajanju obnove in projekta širše vztrajno sledimo zastavljenemu cilju, da obnovljen brivsko frizerski salon Ozbič postane prepoznavna točka v Sloveniji in predstavlja kakovostno revitalizacijo snovne in nesnovne dediščine, obenem pa nadaljuje podjetniško tradicijo prilagojeno potrebam sodobnega človeka.

Operacijo sofinancira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja

Po celostni obnovi bo salon ponovno odprl svoja vrata

Projekt Domače in umetnostne obrti – dediščina in sodobnost bo zagotovil obnovo notranjsčine brivsko frizerskega salona Ozbič.

Postojnski salon je neprekinjeno deloval od začetka preteklega stoletja do leta 2015, ko je takrat 89-letni brivec Janko Ozbič odložil svojo britev. Notranjsčina brivsko-frizerskega salona tako vsebuje opremo na časovni osi od leta 1924 do konca delovanja salona in bo znotraj projekta obnovljena ter predstavljena skladno z muzeološkimi in konservatorskimi standardi. Tovrsten pristop bo omogočil živi muzej in zagotavljal delovanje salona.

Z namenom uspešnega poslovanja brivsko frizerskega salona bo znotraj projekta opravljena etnološka raziskava o salonu, ki bo osnova za poslovni in marketinški načrt ter celostno grafično pod-

bo, storitve oblikovane na tradiciji, promocijske aktivnosti in brošuro o salonu. Po zaključku projekta bo Občina Postojna prostor oddala v najem brivcu, ki bo nadaljeval brivsko dejavnost.

Projekt je dodatno usmerjen v širšo promocijo domačih in umetnostnih obrti (DUO), zato bo Notranjski muzej pripravil in izvedel didaktični program o DUO namenjen ranljivim skupinam. Z 12. projektnimi partnerji iz Pivke, Idrije, Škofje Loke, Žirov in Ajdovščine bomo tekom trajanja projekta izmenjali dobre prakse in znanja s področja DUO.

Operacijo sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj.

Pot ob Pivki bo urejena v sklopu projekta Grevislin

Občina Postojna bo v sklopu omenjenega projekta investirala v ureditev pešpoti ob reki Pivki, ki bo uredila zeleno infrastrukturo na robu območja Nature 2000 in preusmerila obisk na biotsko manj ranljiva območja.

Investicija naslavlja problem nekontroliranega in neusmerjenega obiska v območju porečja reke Pivke, posledično pa prekomerno onesnaževanje ter negativni vplivi na habitate in ogrožene vrste v območju. Z ureditvijo usmerjenega obiska ter ureditvijo učilnice v naravi, bi lahko na ostala območja prenesli primer dobre prakse sodelovanja med lokalno skupnostjo, izobraževalnimi in raziskovalnimi institucijami ter naravovarstvenimi organizacijami, ki se jih lahko prenese tudi širše na regijo in programsko območje.

Ob reki Pivki je tako predvidena ureditev sprehajalne pešpoti s počivališči, ki bo potekala od Postojnske jame do Vilharjeve ulice.

Namen ureditve poti je vodenje pešcev skozi krajinsko pester in rekreacijsko privlačen obrečni prostor po urejeni trasi. Ob poti so zato predvidena tudi počivališča, na katerih bo omogočeno zadrževanje sprehajalcev.

Projekt GREVISLIN - »Zelena infrastruktura, ohranjanje in izboljšanje stanja ogroženih vrst in habitatnih tipov ob rekah« se izvaja v okviru Programa Interreg V-A Italija-Slovenija za obdobje 2014-2020, glavni splošni cilj projekta pa je razvijati trajnostno celostno območje z jasno dolgoročno strategijo na področju upravljanja zelene infrastrukture, krepiti ozaveščenost in ukrepe za trajnostni čezmejni razvoj.

15 tisoč evrov za ureditev brezplačnega brezžičnega omrežja

Občina Postojna je bila uspešna pri prijavi na drugem javnem razpisu Evropske komisije v okviru pobude WiFi4EU, ki spodbuja prost dostop do brezžičnega omrežja v javnih prostorih - parkih, trgih, knjižnicah, zdravstvenih domovih, muzejih in ostalih javnih zgradbah v občinah po vsej Evropi.

Občina je s prijavo na razpis pridobila bon v višini 15 tisoč evrov. S pridobljenimi sredstvi bo nadgradila in izboljšala prost dostop do interneta v središču Postojne in na tistih javnih lokacijah, kjer se prebivalci največ zadržujejo. Zagotovljeno bo, da bodo dostopne Wi-Fi točke začele delovati, vključeni pa so tudi stroški internetne naročnine in vzdrževanja.

Obrtna cona Veliki Otok

Občina Postojna v Obrtni coni Veliki Otok razpolaga s prostimi stavbnimi zemljišči, ki so namenjena tako domačim kot tujim investitorjem.

Območje obrtne cone je določeno na podlagi Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje POC Veliki Otok enota urejanja prostora PO 01 Veliki Otok – tehnološki park (Ur.l. RS, št. 29/2012). To območje je razdeljeno na posamezne parcele, ki se po potrebi lahko delijo ali združujejo, skladno z zgoraj navedenim odlokom. Možen je odkup posamezne parcele ali več skupaj. Zemljišča so komunalno na novo opremljena (cesta, vodovod, kanalizacija, javna razsvetljava).

V coni Veliki Otok je skladno z odlokom možno opravljati (graditi) poslovne zgradbe za različne dejavnosti:

- Industrijske stavbe in skladišča,
- Rezervoarji, silosi in skladišča,
- Stavbe za izobraževanje in znanstvenoraziskovalno delo – tehnološki park,
- Energetski objekti, samo za izkoriščanje obnovljivih virov energije,
- Odlagališča odpadkov – zbirni center za odpadke,
- Gostilne, restavracije in točilnice, ki služijo temu območju,
- Druge upravne in pisarniške stavbe v sklopu osnovne proizvodne dejavnosti,
- Trgovske stavbe v sklopu osnovne proizvodne dejavnosti,
- Garažne stavbe,
- Odprta parkirišča: parkirne površine in garaže za tovorna vozila, ki presegajo 3,5 ton za avtobuse ter za priklopnike teh motornih vozil,
- Gradnja objektov mobilne telefonije,
- Lokalne ceste in javne poti: ulice in drevoredi v varovalnem pasu cest, cestni priključki in križišča, pristopi do objektov in zemljišč, funkcionalne prometne površine ob objektih, parkirišča, prometna signalizacija in prometna oprema, pešpoti in drugi objekti namenjeni varnosti prometa, zaščiti ceste ter zemljišč in objektov vzdolž ceste pred vplivi prometa,
- Distribucijski cevovodi za pitno vodo,

- Cevovodi za odpadno vodo,
- Distribucijski elektroenergetski vodi in distribucijska komunikacijska omrežja.

Občina Postojna večkrat letno objavi javni razpis za prodajo predmetnih nepremičnin, ki je objavljen na spletni strani občine. Za dodatne informacije vam je na voljo služba za nepremičnine.

ZAZIDALNE ENOTE:

enota	parc. št.	velikost parcele	razpoložljivost
1	1449/83, k.o. 2477 Zagon	2.236 m ²	PROSTO
2	1449/99, k.o. 2477 Zagon	5.153 m ²	PROSTO
3	1449/102, k.o. 2477 Zagon	1.501 m ²	PROSTO
4	1449/108, k.o. 2477 Zagon	1.037 m ²	PROSTO

Zmaga slovenskih lokostrelskih mladincev na prvi tekmi evropskega pokala

V težkih vremenskih razmerah si je slovenska mladinska lokostrelska reprezentanca v sestavi Nik Bizjak, Sergej Podkrajšek in Žiga Ravnikar Sloveniji med enajstimi ekipami pristreljala zlato medaljo.

Da so slavili zmago, so morali premagati ekipe Velike Britanije, Nemčije in Italije, na koncu pa so se v finalu pomerili še z ekipo Češke. Da bodo končali na prvem mestu je bilo jasno že po zaključenih treh setih. Nik Bizjak je individualno tekmovanje končal na 17. mestu. Tekmovanja v Čatežu se je udeležil tudi Matic Jager v

kategoriji kadetov. V mešanih ekipah je zasedel 9. mesto, individualno pa 33. mesto. Fantje se pripravljajo na naslednje mednarodne tekme in sicer drugo tekmo mladinskega evropskega pokala, ki bo julija v Bukarešti in svetovno mladinsko prvenstvo avgusta v Madridu.

Konrad Jurca, fotografija: Aleš Rosa

Dijaki Šolskega centra Postojna tudi letos najboljši v znanju računovodstva

V torek, 9. aprila, je na Šolskem centru Postojna potekalo 21. državno tekmovanje iz znanja računovodstva, na katerem je zmago ponovno odnesla domača ekipa, tj. že sedmič v osmih letih in tretjič zapored.

Navzoče v sejni dvorani so pred tekmovalnim delom pozdravili pomočnica ravnateljice in predstojnica ekonomske in strojne šole Ana Leskovec, postojnski župan Igor Marentič, član upravnega odbora Zveze računovodij, finančnikov in revizorjev Marko Simšič in predsednik Društva računovodij in finančnikov Postojna Stanislav Pupis.

Dijaki Šolskega centra Postojna so individualno dosegli odlične rezultate. Na osnovnem nivoju je zmagala Valentina Bizjak, ki je dosegla 97,5 odstotkov, medtem ko je bil Jure Ipavec sedmi (87,5 odstotkov);

obema je bila mentorica Martina Marin, sicer organizatorica letošnjega tekmovanja. Na višjem nivoju so bili rezultati še boljši. Daleč pred konkurenco je bila Saša Barrile, ki je dosegla 98 odstotkov, sledila ji je Iva Agatič (88,5 odstotkov); obema je bil mentor Uroš Turk. In, komu še pripadata ostali dve stopnički? Ekipno drugo mesto je zasedla Ekonomska šola Novo mesto, tretje pa Srednja ekonomska šola Ljubljana. Na šolskem centru so ponosni na svoje dijake in prepričani, da dobijo z udeležbo in dobrimi rezultati na tekmovanju potrebno motivacijo za doseg ciljev, saj najuspešnejši tek-

movalci praviloma študij nadaljujejo prav v tej smeri. »Računovodstva se ne samo učijo, temveč ga tudi razumejo in imajo radi. Imeti poklic, ki ga imaš rad, in opravljati delo, ki te veseli, pa vsakemu človeku prinaša veliko zadovoljstva,« pravi Marinova.

Vsi vprašani udeleženci tekmovanja so izpostavili odlično organizacijo, mentorji pa so bili še posebej nav-

dušeni zavoljo obiska promocijsko-motivacijskega dogodka Postani bolj podjeten profesor, ki so ga pripravili v podjetniškem inkubatorju Perspektiva Postojna. Ker je Šolski center Postojna zmagal že tretjič zaporedoma, bo – v skladu s pravilnikom –, tekmovanje drugo leto prevzela drugouvrščena šola.

Tekst in foto: Andreja Žužek

Telekom Slovenije

ZA VARNO BIVANJE NA DOMU

V Sloveniji vsak tretji starostnik pade vsaj enkrat letno, najpogosteje na svojem domu. Učinkovita pomoč v tovrstnih primerih je **storitev E-oskrba**. Gre za rešitev, ki podpira bivanje starejših, invalidov, bolnikov s kroničnimi boleznimi, bolnikov po težjih operativnih posegih in oseb z demenco pri **samostojnejšem bivanju na njihovem domu**. 24 ur na dan namreč omogoča hiter klic na pomoč [s pritiskom na gumb na obesku ali varovalni enoti] v primeru padca ali nenadne slabosti, organizacijo pomoči in podporo usposobljenega osebja v asistenčnem centru.

Da bi bila E-oskrba čim bolj dostopna, **Telekom Slovenije** v sodelovanju z Zvezo društev upokojencev Slovenije izvaja projekt Varni in povezani na domu, v okviru katerega z občinami zagotavlja **[so]financiranje** storitve. K projektu je pristopila tudi **Občina Postojna**. Razpisni pogoji za pridobitev subvencije so objavljeni na spletni strani **www.postojna.si**.

Za več informacij o storitvi E-oskrba obiščite **www.telekom.si/e-oskrba**, **Telekomov center Postojna (Ulica 1. maja 1)** ali **pokličite 080 8000**.

Poletni muzejski vikend

14.6.2019 | 12:00

Odprte razstave
(Kras)na učilnica
in gostujoče razstave
Muzeja novejšje zgodovine Celje
Kraški ovčar

SAMO ZA OTROKE

15.6.2019 | 8.00-24:00

Poletna muzejska noč
Delavnice in vodstvo

Vstop na vse dogodke
je brezplačen

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

mnzc
Museum of the Municipality of Postojna

 komus
Pogrebne storitve

V TEŽKIH TRENUTKIH ŽALOVANJA,
OB IZGUBI NAJBЛИŽJEGA,
SMO VAM V POMOČ S PRIJAZNO BESEDO IN
CELOSTNO ORGANIZACIJO ZADNJEGA SLOVESA

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- ❖ ureditev dokumentacije, prevozi in priprava pokojnika (doma in v tujini)
- ❖ izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
- ❖ klasični in žarni pogrebi, ter raztros pepela na pokopališču
- ❖ ekshumacija
- ❖ organizacija pogrebne svečanosti
- ❖ žalno cvetje, objava osmrtnic
- ❖ pevci, trobentač, poslovilni govor
- ❖ pogrebna oprema

V primeru naše organizacije pogrebne svečanosti vam nudimo
10% popust na žalne aranžmaje v cvetličarni Agrokor.

DODATNE INFORMACIJE: KOMUS d.o.o

Jeršice 3, Postojna, Dežurna št.: **041 377 294**

Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

KNJIZNICA
BENA ZUPANČIČA POSTOJNA

**Ob 40-letnici delovanja bibliobusa vas vabimo k brezplačnemu vpisu
v potujočo knjižnico.**

Bibliobus ujemite med 20. 5. in 14. 6. 2019!

Lahko nas obiščete na vseh 73-tih postajališčih v občinah Postojna in Pivka po ustaljenem urniku.
Za več informacij pokličite 031 225 479 ali obiščite

<http://www.po.sik.si>

SAVNA

Hotel CENTER, Kolodvorska cesta 1, 6230 Postojna

POSEBNA PONUDBA:

Po uporabi savne lahko uveljavite **20 % popust*** v baru v Hotelu Center!

* Popust velja samo na dan uporabe savne.

Savna hotela Center je idealna za sprostitev dveh ali več oseb (max 4). Romantična glasba, penina ter soj sveč dodajo doživetju prav posebno romantično noto, ležišče ob savni pa nudi počitek še tako utrujenemu telesu.

Rezervacije na:

☎ **068 632 345**

✉ **booking@hotel-center.eu**

Spustite prihodnost v svoj dom.

T-2 TV

APLIKACIJO ZA VAŠ PAMETNI TV NAJDETE NA

OBIŠČITE NAŠO POSLOVALNICO

Pooblaščen prodajalec Postojna

📍 Tržaška cesta 34, 6230 Postojna

☎ 059 055 007

Več na spletni strani: <https://www.t-2.net/novice/aplikacija-t-2-tv-za-pametne-naprave>.
Veljajo Splošni pogoji za uporabo storitev IPTV, dostopni na <https://www.t-2.net/splosni-pogoj-podjetja>.

Vodnik dogajanja v občini Postojna

24. maj 2019

18.00 **Pevski potep po Postojni s pevci MePZ Postojna**

- Dogodek v Tednu ljubiteljske kulture Postojnske ulice in trgi

25. maj 2019

8.30 **9. POHOD PO »IZOVI POTI«**

- Kulturno športno društvo Koče*
Zbor pohodnikov v Kočah 57a, pri Andrečevih

15.30 **Moj Kino**

- Moj Kino*
Cena vstopnice 6,50 EUR
Kulturni dom Postojna

27. maj 2019

10.30 **Pogovorna delavnica: Fotomontaža**

- Društvo Tvoj telefon*
Dom upokojencev Postojna

28. maj 2019

16.00 **»Kako optimalno užiti drugo pomlad«**

- Zavod Znanje Postojna, OE Ljudska univerza Postojna*
Predavanje Jasne Umek
Ljudska univerza Postojna

17.00 **Sončkov dan**

- Vrtec Postojna*
Vrtčevska zabava ob zaključku šolskega leta okolica (igrišča) enote Pastirček

17.00 **Predavanje: »Ho oponopono« ali Popraviti, narediti prav**

- Društvo Tvoj telefon*
Ljudska univerza Postojna

19.00 **Odsevi besed, Zapisi podob, Glasovi skladb**

- Knjižnica Bena Zupančiča Postojna*
Predstavitve pesniških zbirk Inje Smerdel z razstavo izvirnih ilustracij Damirja Smerdela ob glasbi Matije Jahna in Ane Zlobec v čitalnici knjižnice Bena Zupančiča Postojna

29. maj 2019

10.00 **Aktivacija v vsakdanjem življenju**

- Društvo »Vezi«, Stanovanjska skupina Postojna*
Predavateljica Polono Štrancar, univ.dipl. psihologinja.
Zelena dvorana, Postojna

17.30 **Predavanje Alpha Omega voda – Kako s pomočjo vode do boljšega psihofizičnega počutja**

- Mitja Jakin*
predava Mitja Jakin
Ljudska univerza Postojna

19.00 **Javni nastop učencev GŠ Postojna s podelitvijo nagrad**

- Glasbena šola Postojna*
Dvorana Alojza Srebotnjaka GŠ Postojna

30. maj 2019

15.00 **Prestranski tek**

- OŠ Prestranek*
V primeru dežja se prestavi, info: 05 754 2512
OŠ Prestranek

18.00 **Vilharjev dan**

- OŠ Miroslava Vilharja Postojna*
Vilharjeva dvorana OŠ Miroslava Vilharja Postojna

19.00 **Javni nastop učencev GŠ Postojna**

- Glasbena šola Postojna*
Dvorana Alojza Srebotnjaka GŠ Postojna

31. maj 2019

16.00 **Odprtje likovne razstave »Štirje letni časi« članov DLU Postojna**

- DLU Postojna*
Dela bodo na ogled do 28. 6. 2019
Galerija Zavarovalnice Triglav Postojna

20.00 **Pozdrav poletju 2019**

- KD Hruško*
Rock žur s skupinama Amaterji in Norton Šotor v kamnolomu Hruševje

1. junij 2019

16.00 **Pozdrav poletju 2019**

- KD Hruško*
Gasilska veselica: koncert harmonikarjev GŠ Vilija Marinška, predaja novega gasilskega vozila, traktor zbor in zaključek z ansambloma Amaterji in Biseri.
Šotor v kamnolomu Hruševje

19.00 **Letni koncert VS Elum**

- VS Elum*
avla OŠ Pivka

19.30 **Komedija Kraške intrige**

- JSKD OI Postojna*
Regijsko Linhartovo srečanje gledaliških skupin. Vstop prost!
KD Postojna

2. junij 2019

10.00 **Prva nedelja v mesecu, brezplačen vstop za občane.**

- Zavod Znanje Postojna, OE Notranjski muzej Postojna*
Notranjski muzej Postojna, Kolodvorska 3

5. junij 2019

17.00 **Lutkovne predstave-vrtec**

- Zavod Znanje Postojna, OE Točka moči Postojna*
Predstava MIŠEK BAMI in kamišibaj predstava O LISJAKU, KI SE JE SPREMENIL V MAVRICO.
Zelena dvorana, Postojna

7. junij 2019

10.00 **Potopisno predavanje – Kalkuta ko te pokliče ljubezen**

- Zavod Znanje Postojna, OE Točka moči Postojna*
Predstavitve bo vodila Damijana Pipan
Zelena dvorana, Postojna

16.00 **Pumptrack tekmovanje v Postojni – Pumpaj Slovenija 2019**

- ŠKD Dejmo*
Pumptrack poligon Postojna

18.30 **Skupinska energijska transmisija**

- Zavod Znanje Postojna, OE Točka moči Postojna*
Delavnico vodi Urška Henigman s.p
Zelena dvorana, Postojna

20.00 **Bejži zlodej, baba gre**

- TD Pudgura*
Gledališka predstava KŠD Šator Štorje, Kraški komedijanti
kozolec toplar v Belskem

21.00 **Koncert Orkestrada**

- Jazz Hram*
terasa Hotela Kras

8. junij 2019

16.00 **Tekmovanje starih ročnih brizgaln**

- TD Pudgura in PGD Studeno*
kozolec toplar v Belskem

15. junij 2019

10.30 **Koncert Jugendblasorchester Schöpfheim, Švica**

- Turistično društvo Postojna*
21. Mednarodni glasbeni festival mladih, Postojna 2019
ploščad pred Postojnsko jamo

18.00 **Prireditev ob 120-letnici PGD Razdrto**

- PGD Razdrto*
Po prireditvi zabava z ansamblom Lisjaki. Za hrano in pijačo bo poskrbljeno.
Večnamenska dvorana Razdrto

22. junij 2019

18.00 **S poezijo med ljudi**

- KD Vse-ENO*
Dom krajanov Strmca

23. junij 2019

20.30 **Tradicionalni 5. koncert ob kresni noči Mešanega pevskega zbora Postojna z gosti**

- MePZ Postojna*
park pri Društvu upokojencev Postojna

Vsak torek

8.00 **Jutranja telovadba in meditacija**

- Zavod Znanje Postojna, OE Točka moči Postojna*
Zelena dvorana, Postojna

Vsak drugi torek

17.00 **Knjižni klub**

- Zavod Znanje Postojna, OE Točka moči Postojna*
Delavnico vodi Nika Rebec.
Zelena dvorana, Postojna

Vsako sredo

10.00 **Ich spreche ein bisschen Deutsch - obnovitveni tečaj nemščine**

- Zavod Znanje Postojna, OE Točka moči Postojna*
Pogovorni tečaj nemščine vodi Tatjana Šeremet. Začne 6.3.
Zelena dvorana, Postojna

Vsak četrtek

16.00 **Kick Boxing**

- Zavod Znanje Postojna, OE Točka moči Postojna*
Predstavitve športa Kick boxing in razvijanje športnega duha.
Zelena dvorana, Postojna

Iz foto albuma DZRJ Luka Čeč Postojna

Jamarska zveza Slovenije (JZS) letos praznuje 130 let organiziranega delovanja. Združuje 48 jamar-
skih društev, sekcij in klubov iz vse države. Njen osnovni namen je »čim bolj plodno sodelovanje
vseh jamar-
skih društev in skupin v Sloveniji«, med njene prednostne naloge pa sodijo razvijanje in
spodbujanje organizirane jamarske dejavnosti (odkrivanje, raziskovanje in dokumentiranje kraških
jam), organizacija zahtevnih jamarskih odprav doma in v tujini, popularizacija jamarstva ...

Na paradi mladosti leta 1961 so se člani DZRJ
Luka Čeč prestavili v uniformah in z nekaj
osnovne opreme.

Pravzaprav so dokaj podobne naloge zapisali v
svoja pravila že člani v Postojni ustanovljene-
ga najstarejšega slovenskega jamarskega dru-
štva Anthron, sicer enega izmed prvih jamar-
skih društev na svetu. Zaradi uspehov članov
Anthrone v postojnskem podzemlju se je JZS
odločila, da naj leto 1889 – leto ustanovitve
Anthrone v Postojni – velja za začetek organi-
zirane speleološke dejavnosti na Slovenskem.
Navdušenci so sicer obiskovali jame že prej.
Samo J. V. Valvasor je v znameniti *Slavi vojvo-
dine Kranjske* že opisal 70 jam, objavil pa je tudi
načrt Podpeške jame na Dobropolju – ta velja
za drugi najstarejši načrt podzemne jame na
svetu. Domačini so predvsem tujim strokovnja-
kom pomagali pri raziskovanju kraškega pod-
zemlja vse od sredine 19. stoletja, ponekod tudi
prej, vendar Slovenci pred letom 1889 še nismo
imeli svojega društva.

Postojna je s svojo lego, svetovno znano Po-
stojnsko jamo, s še ne v celoti raziskanim pod-
zemeljskim jamskim labirintom kar »klicala«
k ustanovitvi društva. Domačini so ta svet dobro

poznali – ne nazadnje so s svojimi spoznanji
pomagali dunajskemu speleologu F. Krausu pri
pripravi monografije o krasu *Höhlenkunde*. Iz-
šla je leta 1894, poleti 1889 pa sta domačina iz
Velikega Otoka – **Franc Dolenc** in **Jože Vilhar**
– odkrila tudi vhod v 632 m dolgo Otoško jamo,
del Postojnskega jamskega sistema.

Po vzoru dunajskega jamarskega društva (usta-
novljenega 1879) in tržaškega (ustanovljene-
ga 1884) je skupina Postojnčanov leta 1889
ustanovila društvo Anthron. Čeprav *Slovenski
narod* poroča o ustanovitvi društva, »katere-
mu namen je raziskovanje posebnosti Kraških
podzemeljskih votlin,«
in je bila njegova usta-
novitev tudi »uradno dovoljena«
šele na začetku februarja 1891, je neznani avtor v časopisu
Laibacher Zeitung že decembra 1889 poročal
o »ekskurziji v podzemlje«, med katero so se
v »zastrašujoče brezno«
Ruglovka pri Postojni
podali »neustrašni postojnski tržani, poleg treh
gospodov tudi en jamski vodnik«. Jedro društva
– glede na pravila so imeli »častni in izvršujoči
udje pravico in dolžnost udeleževati se ekspi-
dicij v društvene namene prirejenih«
– je bila
majhna, zaprta skupina ljudi. Število izvršujočih
članov je bilo omejeno na 8, izmed njih pa jih je
moralo najmanj 5 stanovati v Postojni. Skupino
so sestavljali večinoma Postojnčani oziroma v
Postojni zaposle-
ni posamezniki: A. Kraigher, M. Petrič,
A. Burger, J. Ružička, A. Dietrich, A. Lavrenčič,
M. Šeber, A. Šibenik, A. Verbič in J. Vilhar.
Naloge so dolo-
čili »društveniki«
v pravilih društva
– »raziskovati po-
sebnosti kraških tal,
preiskavati kraške
podzemeljske vo-
tline v okolici Po-
stojnski, zasledovati
tok podzemeljskih
voda in njih zvezo,

vzbujati v širjih krogih zanimanje za to, pridob-
ljene izkušnje in iznajdbe praktično uporabljati
in v korist znanosti kolikor mogoče intenzivno
delovati«. Zastavili so jih sicer dokaj lokalno,
a so jih v veliki meri izpolnili. Že leta 1891 so
po podzemeljski reki Pivka prodri do Otoške
jame in odkrili najlepši del Postojnske jame –
Lepe jame, raziskovali so jame nad sistemom
Postojnske jame in v njeni okolici, da bi našli
nove vhode oziroma podzemeljske povezave.
Nezanemarljivo ni niti njihovo sodelovanje z
najpomembnejšimi evropskimi speleologi ti-
stega časa (s Krausom, z Martelom ...), saj so s
svojimi izkušnjami in znanjem brez dvoma ve-
liko pripomogli k raziskavam krasa na ozemlju
današnje Slovenije. Člani društva na začetku
20. stoletja niso bili več tako aktivni; nekateri
ustanovni člani so umrli in zamrla je tudi dejav-
nost Anthrona. A trdni temelji za uspešen razvoj
strokovnega raziskovanja kraškega podzemlja
so bili postavljeni. Leta 1910 se je z ustano-
vijo Društva za raziskovanje podzemnih jam v
Ljubljani (pozneje preimenovanega v Društvo
za raziskovanje podzemeljskih jam Slovenije)
v slovenskem merilu nadaljevalo delo, ki so ga
začeli *antronovci*, tako rekoč brez prekinitve.

Že leta 1952 pa je bila v Postojni ponovno usta-
novljena jamarska skupina (prva izven teritorija
Ljubljane) in je takrat delovala kot sekcija Dru-
štva za raziskovanje podzemeljskih jam Slove-
nije. Zaradi porasta števila članov in jamarskih
aktivnosti je sekcija že leta 1954 postala podru-
žnica Društva, leta 1957 pa se je ta preobliko-
vala v samostojno **Društvo za raziskovanje
jam (DZRJ) Luka Čeč Postojna**. Njegovi člani
častno, pogumno in v še večjem obsegu na-
daljujejo z nalogami, ki so si jih pred 130 leti
zastavili *antronovci*.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografiji: arhiv DZRJ Luka Čeč
Postojna.

Priprave na spust v Habečkovo brezno na Idrijskem, 1954.